

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 820

vineri 15 octombrie 1965

8 pagini 25 bani

La lecția de educație fizică

Educație fizică și sport

MIRON OLTEANU
vicepreședinte al Consiliului general al U.C.F.S.

Educația fizică și sportul au, în școală, o importanță deosebită, întrucât contribuie în mod nemijlocit la întărirea sănătății elevilor, la dezvoltarea și pregătirea lor multilaterală, le formează un sistem de deprinderi motrice și de calități morale și promovează, din rîndurile lor, elemente talentate pentru sportul de performanță. În acest fel educația fizică și activitatea sportivă din școli nu constituie un scop în sine, ci au un rol însemnat în fortificarea organismului elevilor, în îmbinarea rațională a efortului fizic cu cel intelectual, ajutînd la mai buna asimilare de către elevi a cunoștințelor predate în școală, la formarea unor oameni multilateral pregătiți.

Pentru îmbunătățirea educației fizice și a sportului în școală, Ministerul Învățămîntului, împreună cu Uniunea de cultură fizică și sport, au elaborat recent instrucțiuni comune care cuprind un ansamblu de măsuri ce ur-

mează a fi aplicate în școli. Instrucțiunile prevăd, printre altele, sporirea numărului orelor de activități sportive, obligativitatea fiecărei școli de a participa la concursuri de atletism, probe și norme de control la nivelul tuturor școlilor etc. De asemenea, sînt prevăzute măsuri pentru întărirea bazei materiale necesare.

Pentru găsirea celor mai eficiente căi de aplicare a acestor instrucțiuni, în toate regiunile s-au organizat consfătuiri la care profesorii de educație fizică, directorii de școli, reprezentanți ai secțiilor de învățămînt și ai organelor U.C.F.S. au analizat diferitele aspecte ale educației fizice și sportului în școală și au stabilit măsuri în vederea îmbunătățirii muncii în acest domeniu.

Ca o concluzie generală, pozitivă, desprinsă din constatări trebuie subliniat faptul că activitatea de educație fizică și sport din școli a înregistrat în ultimul timp o serie de succese, oglindite în

îmbunătățirea predării educației fizice, în ridicarea nivelului de calificare al profesorilor de specialitate, în înzestrarea școlilor cu baze sportive, cu materiale etc. La Liceul „I. L. Caragiale” din Ploiești (directoare Aspasia Vasiliu), la Liceul nr. 7 din Capitală (director Ion Mierlea), la Liceul din Brănești, regiunea București (director Vasile Ionescu) și în multe alte locuri se manifestă o preocupare sporită pentru buna desfășurare a educației fizice și a activității sportive a elevilor.

Cu prilejul consfătuirilor au fost scoase la iveală însă și o serie de deficiențe care frînează buna desfășurare a activității de educație fizică și sport în școli, ridicarea ei la nivelul cerințelor etapei actuale. S-a arătat, astfel, că unele conducători de școli și organe U.C.F.S. nu înțeleg importanța și rolul educației fizice în

(Continuare în pag. a 7-a)

70 de ani de apariție
a „Gazetei matematice”

Prof. univ. C. IONESCU-BUJOR

Numărul revistelor periodice din lume a căror vîrstă însumează 70 de ani sau mai mult este relativ mic. De aceea, pentru cultura românească este demn de subliniat faptul că „Gazeta matematică” a implinit 70 de ani de apariție continuă. Această subliniere trebuie să fie făcută cu atât mai mult cu cît nu este vorba de o publicație de largă circulație, ci de un periodic specializat în dezvoltarea pregătirii matematice a tineretului din școli, deci de o revistă cu o arie de acțiune oarecum limitată.

Primul număr al „Gazetei matematice” a apărut la 15 septembrie 1895, iar de atunci — lunar — revista a fost prezentată în mod regulat pe mesele de lucru ale elevilor.

Timp de mai mult de jumătate de secol, revista a fost publicată și susținută materialmente, cu entuziasm, de un colectiv format din profesori de matematici și din ingineri, îndrumat de profesorul inginer Ion Ionescu de la Politehnica din București și de profesorul Gheorghe Țițeica de la Universitatea din București. Acești doi mari dascăli din învățămîntul superior au sprijinit „Gazeta matematică” pînă la ultima clipă a vieții lor.

Obiectivele inițiale ale „Gazetei matematice” au fost: stimularea interesului elevilor din licee pentru o temeinică pregătire la matematici, perfecționarea deprinderilor de a rezolva probleme, lărgirea orizontului de cunoștințe matematice al acestor elevi.

„Gazeta matematică” a urmărit să fie un auxiliar al școlii, vizînd mai ales perfecționarea studiilor de matematici ale tineretului școlar care se îndrepta spre facultățile de științe sau spre Școala Națională de Poduri și Sosele (transformată mai tîrziu în Politehnică). Totuși, lipsa oricărui sprijin oficial, alături de alte racile ale școlii burgheze, au limitat în trecut eficiența acțiunii „Gazetei matematice” în școli.

În anii construcției socialismului, învățămîntul de toate gradele din patria noastră a cunoscut o continuă dezvoltare și îmbunătățire. În acest timp, studiul științelor naturii a primit conținutul și amploarea corespunzătoare importanței lor în viața contemporană și exigențelor mereu crescînde ale economiei și culturii socialiste. Ca urmare pregătirea cît mai bună a elevilor la matematici și la fizică a devenit o sarcină importantă a școlii și un element de mobilizare pentru profesorii de specialitate.

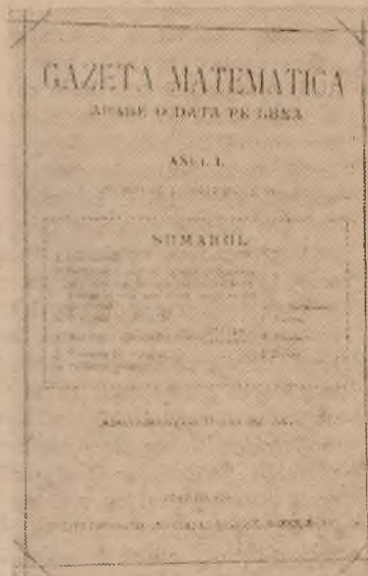
Din anul 1949, o dată cu constituirea Societății de științe matematice și fizice, publicarea revistei a trecut în preocuparea Societății.

O mare atenție începea să se acorde problemelor de metodică în predarea matematicii și a fizicii, informării cadrelor didactice asupra temelor moderne de specialitate, precum și lărgirii cîmpului de cunoștințe ale elevilor în domeniul moderne ale știin-

ței, legăturii tot mai strînse cu practica în producție. Continuînd și dezvoltînd obiectivele inițiale, conținutul revistei se adaptează la noile probleme puse școlii și cuprinde în tematică și probleme de fizică. Ca urmare, revista ia numele „Gazeta matematică și fizică” și apare — din 1949 — în două serii: seria A destinată profesorilor de matematici și de fizică din învățămîntul de cultură generală și studenților, seria B destinată elevilor.

Politica înțeleaptă a partidului de dezvoltare continuă și prioritară a industriei României și programul revoluției culturale s-au reflectat corespunzător și în componentele învățămîntului de cultură generală, în creșterea sa cantitativă și calitativă. Sarcinile acestui învățămînt au sporit, s-au diversificat. O dată cu ele au crescut obligațiile pe care trebuiau să și le asume Societatea de științe matematice și fizice și publicațiile ei, ceea ce a determinat și unele extinderi organizatorice: Societatea s-a scindat — în Societatea de științe matematice și Societatea de științe fizice și chimice. S-au scindat și revistele: de la 1 ianuarie 1964, paralel cu „Gazeta matematică” seria A și seria B, apare „Revista de fizică și chimie”, seria A și seria B.

Avîndu-și izvorul în vechea „foaie lunară de matematici” care intra acum 70 de ani în circuitul învățămîntului mediu, cele patru reviste acționează mai specializat și pe un front mai larg (care cuprinde chimia pe lângă matematică și fizică), în sprijinul ridicării nivelului de pregătire a elevilor în domeniul științelor naturii. Activitatea lor este susținută și subvenționată de stat. Ele își împletesc eforturile cu cele ale școlii în scopul îndeplinirii indicațiilor partidului privitoare la ridicarea continuă a

Primul număr al „Gazetei matematice”

(Continuare în pag. a 7-a)

LICEELE PEDAGOGICE

Pe o nouă treaptă calitativă

Inițierea liceelor de specialitate — între care și liceele pedagogice — corespunde pe deplin etapei actuale de dezvoltare a economiei și culturii noastre, demonstrând politica profund științifică a Partidului Comunist Român în domeniul pregătirii cadrelor.

Potrivit directivelor trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului, formarea viitoarelor cadre medii prin liceele de specialitate presupune, pe lângă o temeinică pregătire profesională a acestora, și înarmarea lor cu solide cunoștințe de cultură generală. Orientându-ne după aceste considerente, aplicate la pregătirea viitorilor învățători, sintem de părere că durata studiilor în liceele pedagogice ar trebui să fie de 5 ani, repartizându-se pentru obiectele de cultură generală un număr mai mare de ore în primii trei ani, în timp ce în ultimii doi ani majoritatea orelor ar urma să fie rezervate obiectelor de specialitate. Considerăm că o astfel de repartitie a orelor va favoriza buna pregătire a absolvenților, întrucât le va asigura în primii ani de studiu o pregătire prealabilă fără de care nu pot fi asimilate și aprofundate cunoștințele de specialitate în domeniul psihologiei, pedagogiei și metodicii. Sototim în același timp că din programele disciplinelor de cultură generală pot fi înlăturate unele amănunte mai puțin semnificative.

Activitatea didactică multiplă pe care învățătorii o desfășoară cu elevii claselor I—IV, ca și activitatea social-culturală pe care ei sînt chemați s-o ducă la sate, presupune ca în planul de învățămînt și în programele liceelor pedagogice să se prevadă predarea lucrărilor practice eșalonată în cei 5 ani, în așa fel încît în anii IV și V numărul de ore să fie mai restrîns în comparație cu cel din primii trei ani. Ar fi indicat în același timp ca viitorilor învățători să li se formeze priceperi și deprinderi de efectuare a unor lucrări de electricitate și radiofonie, întrucît electrificarea și radioficarea se răspîndesc azi pînă în cele mai îndepărtate localități ale patriei noastre și astfel mijloacele moderne audio-vizuale pot fi utilizate în toate școlile.

Cuceririle științei și tehnicii contemporane creează necesitatea ca fiecare învățător să studieze în permanență lucrări de specialitate, de cultură generală și științifice. Pornind de la aceste considerente, sintem de părere că elevii liceului pedagogic trebuie să studieze cel puțin o limbă modernă de largă circulație (la alegere), din care să fie examinați cînd obțin diploma de învățător.

Ni se pare indicat — ținînd seama de faptul că învățătorii trebuie să desfășoare și o activitate culturală în rîndurile țărănimii muncitoare — ca viitorii elevi ai liceelor pedagogice să studieze, de-a lungul a 5 ani, desenul și muzica. Ar fi bine, credem, să se introducă în aceste școli și studiul desenului artistic și decorativ, reducîndu-se numărul de ore pentru studiul desenului tehnic, care se predă și în orele de geometrie. Credem necesară, totodată, instruirea elevilor pentru a ști să folosească instrumente muzicale de largă circulație.

În ceea ce privește practica pedagogică, sototim că este bine ca aceasta să se desfășoare în câteva etape, începînd din anul III, cînd elevii pot asista la lecții model ținute de cadre didactice cu bogată experiență în învățămînt. La rîndul lor, lecțiile deschise ținute de elevi se pot organiza, credem, începînd din anul IV. Se știe că practica pedagogică se realizează în condiții optime în cadrul școlilor de aplicație ce pot funcționa pe lângă liceele pedagogice. Sototim indicat însă ca în aceste școli să se țină numai unele lecții model (folosindu-se cele mai moderne mijloace de predare), restul practicii pedagogice desfășurîndu-se în școli diferite, deci cu specific diferit în desfășurarea procesului instructiv-educativ. Ultima etapă a practicii pedagogice se poate realiza printr-o predare continuă, de 15—20 de zile, care să fie repartizată proporțional în toate trimestrele anului V. Poate că ar fi meritor

ca această ultimă etapă a practicii să se efectueze în mediul sîtesc, în scopul acomodării viitorilor învățători cu munca în școlile sîtești.

S-ar putea lua în considerare eventual și posibilitatea de a se organiza cursuri fără frecvență pe lângă o serie de licee pedagogice. În acest mod, o serie de cadre cu experiență — dar fără studii complete — care predau în prezent la clasele I—IV s-ar putea califica, îmbunătățindu-și astfel munca.

Un larg schimb de opinii cu privire la durata, la profilul și conținutul liceelor pedagogice va determina o cît mai judicioasă organizare a acestora, o cît mai bună desfășurare a activității în cadrul lor, contribuind astfel la traducerea în viață a sarcinilor trasate pe această linie de Congresul al IX-lea al partidului.

Prof. ILIE ALEXE
Prof. PAUL V. GRIGORIU

Un învățător cult, multilateral pregătit

Sarcinile puse în fața școlii de către Congresul al IX-lea al P.C.R. ridică cerințe noi în pregătirea cadrelor didactice. De aceea, considerăm că viitoarele licee pedagogice nu trebuie să însemne reeditarea, sub o denumire schimbată, a conținutului și formelor de organizare, a actualelor școli pedagogice. Liceele pedagogice trebuie să reprezinte, în rețeaua școlilor ce pregătesc cadre medii, organisme vii, corespunzătoare cerințelor noile învățămîntului.

Sototim necesar, în primul rînd, ca aceste licee să dea elevilor lor o cultură generală completă, cu nimic sub nivelul liceelor de cultură generală. Fără a avea la bază o asemenea pregătire, viitoarele cadre didactice nu vor putea face față cerințelor profesiunii lor în noile condiții ale dezvoltării societății noastre.

Ținînd seama că liceele pedagogice au menirea să pregătească cadre didactice de nivel mediu pentru primele clase ale școlii generale, în planul de învățămînt și în programele acestor licee studiul disciplinelor pedagogice trebuie să se bucure de toată atenția. Numai pe baza unei temeinice pregătiri în această direcție elevii își vor putea însuși ulterior, în condițiile practicii școlare, măiestria pedagogică atât de necesară învățătorului. De asemenea, viitoarele cadre didactice nu vor putea face față sarcinilor de a lega teoria cu practica construcției socialiste dacă în școli, ca elevi ai liceului pedagogic, n-au trăit efectiv această legătură. Rezultă deci că în liceele pedagogice cunoștințele teoretice trebuie să fie îmbinate strîns cu activitățile practice din domeniul industrial și agricol.

Este necesar, credem, să se țină seama și de unele realități noi apărute în experiența școlii noastre. Este vorba de experimentul predării pe obiecte, de către mai multe cadre didactice, la clasele I-IV — experiment care, în urma cercetărilor efectuate în ultimii 5 ani în țara noastră, s-a dovedit a fi o formă superioară de învățămînt, suscitînd și interesul oamenilor școlii din alte țări. El a devenit în prezent un bun cîștigat în experiența înaintată a științei pedagogice și a practicii școlare din țara noastră, răspunzînd totodată unui vechi deziderat al înaintașilor progresiști ai școlii românești din trecut. Pornind de la aceste considerații, ne gîndim că o trifurcare a învățămîntului în ultimii ani ai liceelor pedagogice — în secțiile umanistă, realistă și artistică-sportivă — și-ar găsi justificare și din acest punct de vedere. Viitorul învățător ar căpăta astfel o pregătire corespunzătoare, în lumina perspectivelor noi de dezvoltare a sistemului de învățămînt din țara noastră. Începutul acesta de specializare ar constitui o bază solidă pentru desăvîrșirea specializării în institutele de învățămînt superior, corespunzătoare atât intereselor și aptitudinilor viitorilor învă-

țatori, cit și necesităților dezvoltării învățămîntului.

În lumina documentelor celui de al IX-lea Congres al P.C.R., care ne indică să folosim tradițiile progresiste ale școlii românești, sototim potrivit ca în organizarea liceelor pedagogice să se valorifice și ceea ce a fost pozitiv în activitatea școlilor normale. Ne gîndim, în acest sens, la organizarea unor internate în care elevii să trăiască atmosfera necesară dezvoltării dragostei și atașamentului față de profesiunea didactică, realizare pe care unele școli normale din trecut au obținut-o în mod evident. De asemenea, ne gîndim la rolul internatelor școlare în formarea deprinderilor de autoconducere și autoservire, precum și în dezvoltarea spiritului de conviețuire tovarășească.

Considerăm că tradiția înaintată a trecutului poate fi folosită și în recrutarea celor care vor studia în liceele pedagogice. Învățătorul de la sat își facea un punct de onoare din a merge de mîna cu cel mai bun absolvent al școlii sale la examenul de admitere în școala normală, pentru a asigura astfel continuarea muncii lui entuziaste. Sototim că elevii liceelor pedagogice trebuie recrutați dintre cei mai buni absolvenți ai școlii generale de la sate în special, aceasta constituind o sarcină de onoare pentru diriginți și profesori. Se va realiza, pe această cale, o primă și importantă condiție a încadrării școlilor sătești cu elemente legate de viața satului.

O însemnătate deosebită în organizarea viitoarelor licee pedagogice o constituie practica pedagogică a elevilor din ultimele clase, care în actualele școli pedagogice nu și-a găsit cea mai bună formă de rezolvare. Este indicat, credem, să se folosească experiența fostelor școli de aplicație, organizate în cadrul școlilor normale cu aceeași conducere administrativă și sub îndrumarea directă didactico-metodică a profesorului de pedagogie, încadrate cu învățători de elită, verificați nu numai prin diplomă, ci mai ales prin activitatea lor deosebită la catedră într-un număr îndelungat de ani și recrutați pe bază de concurs.

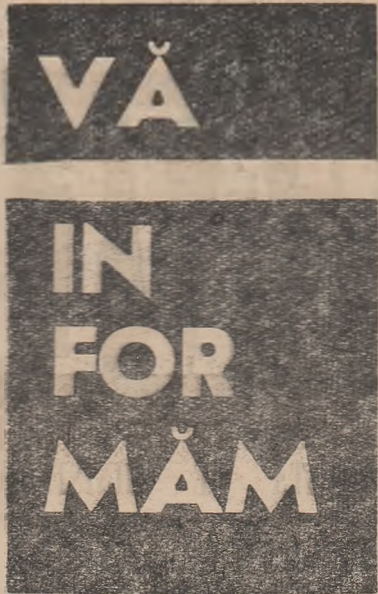
O grijă cu totul deosebită impune încadrarea liceelor pedagogice. Ar fi bine, poate, să se aplice aici sistemul de încadrare folosit în învățămîntul seral — atît în ceea ce privește recrutarea cadrelor didactice, cît și cointeresarea lor materială. Numai printr-o bună încadrare liceele pedagogice vor putea deveni centre de experiență înaintată a muncii didactice, iar absolvenții lor vor primi o pregătire corespunzătoare, vor putea fi înarmați cu cele mai noi metode și procedee de muncă pentru activitatea pe care vor fi chemați s-o desfășoare. În același timp, fiind bine încadrate, liceele pedagogice vor putea să servească, pentru cadrele didactice din regiunea respectivă, drept centre de documentare și îndrumare în problemele noi ale învățămîntului.

Nici rețeaua acestor școli nu trebuie stabilită la întimplare. Criteriul de bază trebuie să-l constituie, credem, nevoile de cadre existente în fiecare regiune și creșterea acestor nevoi în perspectivă. Planul de școlarizare trebuie deci alcătuit în funcție de aceste realități, stabilitatea viitoarelor cadre didactice fiind asigurată prin recrutarea elevilor, pe cît posibil, din regiunea respectivă, prin grija directorilor de școli și a secțiilor de învățămînt raionale și regionale.

Dacă primele patru clase nu mai constituie azi o unitate finită, ci numai începutul în însușirea culturii generale a omului societății noastre, nici pregătirea cadrelor didactice în liceele pedagogice nu mai poate fi considerată completă — ci tot ca o treaptă în pregătirea acestor cadre. Prin urmare, ele vor constitui principala bază de pornire în pregătirea celor care se dedică muncii la catedră și cărora le revine un rol de seamă și în răspîndirea culturii la sate.

Organizate cu grijă deosebită, liceele pedagogice vor aduce, de bună seamă, a contribuție de cea mai mare însemnătate la pregătirea cadrelor necesare învățămîntului nostru în plină dezvoltare.

ION MODORAN
secretar științific
și SANDU MIHAI,
cercetător științific la Institutul de științe pedagogice

Relevăm în continuare cîteva din cursurile organizate în cadrul Universității populare din București, care, printr-o tematică și conținutul lor, prezintă interes pentru cadrele didactice din școlile generale și licee.

Un interes special prezintă cursul „Istoria poporului român”, condus de prof. univ. Gheorghe Ștefan, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România. Acest curs, tratat în lumina bogatelor documente și a datelor științifice acumulate pînă în prezent de istoricii noștri, va scoate în evidență problemele esențiale privitoare la formarea poporului român, la legăturile multilaterale, permanente între români din Muntenia, Moldova și Transilvania, subliniind lupta poporului pentru libertate, pentru independență națională și socială.

Expunerile vor fi făcute de cele mai reprezentative personalități ale științei noastre istorice.

Conceptul ca prezentare sistematică a unei problematice de o deosebită actualitate pentru munca educatorilor, cursul „Tineretul și viața contemporană”, inclus de asemenea în acest an în tematica Universității populare din București, urmărește să prezinte în mod sintetic și într-o formă interesantă locul și rolul tineretului în societatea noastră, probleme de ordin psihologic și cultural care se impun dezvoltării personalității tineretului.

Cursul, condus de prof. univ. dr. Steniciu Stoian, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, se va desfășura cu concursul unor specialiști din diverse domenii ale științei, artei, literaturii.

Lecțiile vor avea loc săptămînal în fiecare vineri, începînd de la 29 X, a.c., în sala teatrului „I. Creangă”.

Tradiționala expoziție de lucrări ale elevilor Liceului de arte plastice din București s-a deschis recent în pavilionele A și B din parcul Herăstrău.

Lucrările expuse — peisaje, portrete, studii — sînt rodul activității de documentare desfășurate de elevi timp de două săptămîni în Munții Apuseni — la Abrud, la Brad, la Cimpeni. Dintre cele 2 000 de lucrări executate cu acest prilej au fost selecționate doar circa 150. Acestea vădesc talentul și spontaneitatea gama coloristică variată cu care elevii ca Georgeta Niță, Emil Anghel sau Gabriela Butnaru (clasa a IX-a), Octavian Mițu și Mihaela Cvasnevschi (clasa a X-a), Constantin Kesler și Liana Bologa (clasa a XI-a), ca și mulți alții au reușit să redea frumusețea peisajului specific al Apusenilor, portretele unor muncitori din întreprinderile forestiere, ale unor țărani și păstori, forfota specifică a tirgurilor locale.

Pentru informarea largă a cititorilor și a celor care lucrează în diferite biblioteci, Biblioteca centrală de stat a Republicii Socialiste România întocmește prin publicația bilunară „Bibliografia Republicii Socialiste România” bibliografia națională curentă. Seria I a acestei publicații se referă la cărți, albume și note muzicale iar seria II-a cuprinde articole din publicații periodice și seriale. Cadrele didactice, cercetătorii din domeniul învățămîntului, lucrătorii bibliotecilor școlare găsesc în această publicație o sursă bogată și multilaterală de informații asupra lucrărilor apărute în cele mai importante domenii de cercetare științifică și tehnică, beltrismă, artă etc.

Abonamentele pentru bibliotecile personale și școlare la publicația „Bibliografia Republicii Socialiste România” se efectuează în aceleași condiții ca pentru toate celelalte publicații.

Congresul al IX-lea al partidului nostru, trasind învățămîntului sarcina de a ridica nivelul procesului instructiv-educativ, a subliniat și necesitatea îmbunătățirii condițiilor de studiu ale oamenilor muncii. Setea lor de învățură va fi mai bine satisfăcută prin extinderea învățămîntului seral și fără frecvență de cultură generală și superior. O hotărîre a Consiliului de miniștri apărută nu de mult, ca urmare a directivelor stabilite de Congres, aduce noi măsuri menite să asigure accesul larg la carte al oamenilor muncii domici să se instruiască. Precum se știe, ea prevede desființarea limitei de vîrstă, renunțarea la recomandări și la condițiile privind vechimea în muncă, specialitate și calificarea în producție. Aceste măsuri, adăugîndu-se la cele stabilite anterior cu privire la încadrarea cursurilor serale cu cei mai pregătiți profesori, creează condiții deosebit de bune de studiu oamenilor muncii.

În intenția de a sprijini activitatea în școlile serale, am solicitat părerea unor cadre didactice care lucrează efectiv în aceste școli sau cunosc activitatea acestora.

Cu cine învață elevii

„Consider îmbunătățirea activității în școlile serale de cultură generală — ne-a spus prof. Dumitru Dîjmărescu, șef adjunct al secției de învățămînt a regiunii Banat — o sarcină de competență a colectivelor pedagogice și a directorilor de școli. Atenția pe care, cu deplină temelie, a acordat-o Congresul acestui domeniu al învățămîntului ne obligă să analizăm cu simț de răspundere realizările, să căutăm originea lipsurilor și să găsim soluții de înlăturare a defecțiunilor, pentru ca activitatea în școlile serale să se desfășoare intens, într-un ritm viu, cu rezultate maxime.

O primă condiție a succesului în munca la cursurile serale o constituie, desigur, calitatea activității cadrelor didactice, modul cum își fac ele datoria zi de zi, oră de oră”.

Nu am înlănit cadre didactice care să nu aprecieze ca foarte bună prevederea ca în școlile serale să lucreze oamenii cei mai competenți, cu un stagiu cât mai îndelungat la catedră. Elevii de la seral nu au prea mult timp liber pentru studiul individual. Ponderea principală a muncii lor o are lecția, activitatea în clasă. Cine ar putea asigura cel mai mare randament posibil orelor de curs? Tînărul de abia ieșit din facultate? Profesorii care, deși au vechime, nu au ajuns la un nivel superior de muncă? Nicidcum. Numai cei mai pricepuți în arta predării, pentru care nu mai există secrete ale muncii de instruire ar putea duce la un sfîrșit o sarcină ca aceasta.

În general, problema încadrării școlilor serale a fost privită cu atenție, din convingerea că orice repartizare nepotrivită înseamnă rebuturi nerecuperabile în munca de pregătire a elevilor.

„Și totuși — ne-a spus profesorul Emil Giurgiu, directorul Liceului nr. 1 din Sighișoara — constatăm uneori, cu surprindere, încălcarea acestor principii cu care sîntem toți de acord. Anul trecut, școala noastră a primit la catedra de matematică de la seral un tînăr absolvent. Anul acesta ne-a fost repartizat la fizică, pe locul rămas vacant prin ieșirea la pensie a unei colege, tot un tînăr. Este poate o greșeală din partea celor ce au făcut repartizarea. Poate că nu și-au dat seama că este vorba de seral. Dar faptul rămîne același. Pentru ca cursa aceasta de efort să nu existe, este bine ca în buletinul în care se publică locurile vacante să se menționeze neapărat dacă posturile sînt pentru cursurile de zi sau serale”.

Nu se contestă aici buna pregătire în specialitate a tinerilor absolvenți. Dar e vorba de practică la catedră, de o competență pedagogică și didactică pe care ei nu o pot avea decît după ani de activitate în clasă. Cineva ne relatează că o tînără profesoară repartizată la seral a avut asemenea emoții gîndindu-se la infima ei experiență pedagogică și la complicatele probleme care îi stăteau în față, încît nu a putut ține lecția și a fost nevoită să se explice în fața elevilor, să-și ceară scuze pentru cele împlinite. De ce să punem pe profesor — și pe elevi — în astfel de situații?”

„Elevii — ne-a spus prof. Virgil Rață, de la liceul „Mihail Sadoveanu” din București — compară pe profesori între ei și foarte ușor își dau seama care din ei nu are metodă, care este mai slab pregătit. Mi s-a întîmplat, de exemplu, să aud spunîndu-se: Profesorul X face niște scheme foarte bune pe tablă, e destul să le consultăm ca să ne reamintim tot conținutul lecției, dar profesorul Y nu face scheme și asta ne împiedică în muncă, iar profesorul Z nu sistematizează bine lecția și de aceea nici nu-i putem urmări bine firul, logica”.

Așa încît pledoaria pentru cei mai buni profesori la seral este de prisos. Toată lu-

mea e de acord că aici nu pot lucra decît cei mai buni profesori. Rămîne numai ca prețuind organele de învățămînt să asigure respectarea acestei cerințe”.

Minima rezistență

Cadrelor didactice care lucrează în școlile serale le-au fost asigurate condiții bune de lucru. Le stau la îndemînă laboratoare, biblioteci, materiale didactice, programe și manuale.

„Și totuși — constată prof. Sofia Pușcașu, șefa secției de învățămînt a Capitalei — aceste condiții nu sînt folosite întotdeauna. Sînt profesori care nu lucrează în laborator, nu-și ilustrează lecțiile cu material didactic necesar, predau mereu în abstract”.

Un asemenea fel de a munci, mai ales în condițiile învățămîntului seral, nu poate fi admis. Aici trebuie să facem totul pentru ca elevii să rețină încă din clasă cit mai mult, dacă nu chiar întregul volum de cunoștințe. Ilustrarea lecțiilor cu material didactic — luat nu la întîmplare, ci ales după criteriul „cel mai potrivit” — demonstrarea atentă a legilor și fenomenelor predate, crearea posibilităților ca elevii „să vadă”, să se convingă cu propriii ochi, în laborator, de cele învățate la fizică, chimie, biologie etc. vor înlesni înțelegerea și însușirea cunoștințelor. Acolo unde școlile nu pun la dispoziția profesorilor de specialitate toate materialele de care au nevoie, aceștia sînt să nu se situeze pe poziția minimei rezistențe. Să explice, să insiste prin directorul care răspunde de seral, pînă la îndreptarea situației.

„Ceram cadrelor didactice de la seral — ne-a spus tovarășa S. Pușcașu — o deosebită grijă pentru modul în care își pregătesc lecțiile, multă exigență față de ele însele. Specificul acestor cursuri îi obligă pe profesori să nu intre la clasă pînă nu au gîndit lecția în toată desfășurarea ei, pînă nu au conceput-o în modul în care cred că va avea cel mai mare efect”. Pe bună dreptate. Ar fi o mare greșeală, am spune un act de indisciplină profesională, să intrăm în clasă fără să ne fi pregătit lecția. Această neglijență înseamnă, la oră, timp pierdut cu probleme și demonstrații care ne duc pe căi ocolite la adevăr, sau care trebuie însoțite de altele, pentru că primele nu au fost suficiente de concludente. Înseamnă scheme incomplete sau complicate, neclare, acordarea de spațiu mai mare în economia lecției, unor probleme mai puțin importante decît altele, cărora le-am dedicat mai puțină preocupare ș.a.m.d.

Mult discutatele ore de dirigenție

Colectivele claselor de la seral sînt formate, în general, din elevi mai maturi decît cei de la zi. Cei mai mulți au o experiență de viață destul de bogată, sînt oameni cu răspunderi în societate, unii fiind ei înșiși părinți și, deci, educatori.

Ce să discuți cu acești oameni în ora de dirigenție? Despre creșterea copiilor? Se vor plictisi cei care nu au copii. Despre calitățile morale ale tinerilor? Se vor plictisi cei mai în vîrstă.

„Noi — ne-a spus prof. Virgil Rață — ne-am propus să dezbatem cu elevii probleme care îi interesează pe toți, în care fiecare din ei poate fi antrenat să-și spună părerea. De exemplu, dacă a fost vorba de o clasă indisciplinată, cu absențe multe, am pus în discuție acest lucru. Dacă au fost cazuri de comportare necivilizată, am vorbit despre conduită în școală și în so-

OAMENI DIN PRODUCȚIE PE BĂNCILE ȘCOLILOR

cietate ș.a.m.d. Pentru crearea unei opinii colective sîmțitoase, pentru a forma în jurul dirigenției acel nucleu de elevi care să se dezvolte pînă cuprinde toată clasa — am folosit pe cei mai înaintați dintre membrii colectivității — comuniști, uteciști, oameni cu muncă de răspundere pe linie obștească etc. Cam așa ne-am orientat noi: în funcție de clasă, de nevoi”.

Alte cadre didactice însă se ocupă în orele de dirigenție de rezolvarea problemelor administrative — motivarea absențelor, organizarea mai bună a clasei etc. Nu deschiid discuții pe nici un fel de temă.

Considerăm că orele de dirigenție de la seral nu trebuie denaturate în acest mod. Este nevoie ca din cînd în cînd cineva din școală — dirigenții — să discute cu elevii, din punctul de vedere al școlii, deci al unor oameni pricepuți în problemele de educație, aspecte variate de viață. Sfatul școlii nu-l va socoti nimeni de prisos.

Unii directori ne-au atras atenția asupra celor ce sînt investiți să discute cu elevii de la seral probleme de viață, de etică — dirigenții. Îi va sta oare bine unul tînăr de 24 de ani să-l sfătuiască în aceste domenii pe elevul său de 40—45 de ani? Așadar, atenție la selectarea dirigenților pentru clasele de la seral. Această muncă să fie încredințată unor oameni cu o asemenea pregătire și experiență, încît cuvîntul lor să aibă tîrnie în rîndul elevilor.

Care să fie profilul orelor de dirigenție la seral? Cum să se desfășoare ele? Ce metode să se întrebuinteze pentru sporirea eficienței lor? În ce să constea participarea elevilor (putem să le cerem alcătuirea de referate — cum se obișnuiește pe alocuri — dat fiind timpul liber foarte scurt de care dispun)? Iată probleme la care cadrele didactice singure nu pot da întotdeauna răspunsurile cele mai bune. De aceea, este bine ca Ministerul Învățămîntului să le dea îndrumări precise cu privire la această activitate, făcînd să dispară orientarea „după ureche” care, din păcate, există în multe locuri.

Muncă educativă, dar în ce fel?

„Cred — ne-a spus tov. Petru Pop, șeful secției de învățămînt a regiunii Mureș-Autonoma Maghiară — că problema muncii cu elevii de la seral trebuie privită în toată complexitatea ei. Căci în adevăr complexă este, dacă ne gîndim că aici avem de-a face cu colective de o mare diversitate: oameni nu numai de diferite vîrste, dar și de diferite profesii, cu preocupări variate, deosebit de chiar și ca nivel de pregătire intelectuală și experiență de viață, adesea oameni deja formați care, ca să spun așa, trăiesc pe picioarele proprii. Cum să procedăm cu ei — nu numai la orele de dirigenție, dar în toată activitatea noastră?”. Mai mulți profesori își pun această întrebare.

Și elevii de la seral, maturi cum sînt, mai greșesc. Poți să folosești cu ei metodele proprii muncii de educare a școlarilor de la zi? Am văzut profesori admonestîndu-și elevii uneori mai bătrîni decît ei, întocmai ca pe copiii din clasele I—IV.

Cum este bine să procedăm cu elevii din această categorie? Cum să-i tratăm? Ce și cum să discutăm cu ei în variatele prilejuri? „Sînt de părere — ne-a spus prof. Andrei Poroliscanu, directorul Liceului „M. Eminescu” din Satu Mare — că aici nu trebuie lăsat totul pe seama „bunului simț” pedagogic al fiecăruia. Această clarificare trebuie să vină din partea Institutului de științe pedagogice. Studiarea muncii din acest compartiment al activității școlare ar trebui să fie o preocupare stăruitoare a cercetătorilor lui”.

„Rezultatele muncii lor, concluziile orientative pentru activitatea din acest larg domeniu al învățămîntului — este de părere tov. Virgil Rață — să fie popularizate

prin „Revista de pedagogie” și prin alte publicații, printr-o serie de lucrări tipărite care să ajungă la îndemîna muncii, a tuturor celor ce lucrează în școlile serale”.

Abdicarea de la exigență are vreun temei?

„Nimic nu ne îndreptățește să trecem cu vederea abaterile de la disciplină ale elevilor de la seral, absențele și întîrzierile de la cursuri, lipsa de perseverență în însușirea materialului — este de părere tov. D. Dîjmărescu. Este drept, elevii aceștia lucrează în condiții mai grele decît cei de la zi, mai oboseitoare. De aceea sîntem tentați să trecem cu vederea unele deficiențe din munca lor. Dar orice indulgență a noastră le face un prost serviciu”. În adevăr, o serie de elevi de la seral lipsesc de la ore. Uneori din „motive întemeiate”: sarcini speciale în producție — după cum spun ei. Nici unele nu pot fi însă admise, pentru că normele în vigoare și indicațiile în privința asigurării unei bune frecvențe la cursuri trebuie respectate. „Profesorii, dirigenții — a spus tov. S. Pușcașu — ar trebui să ceară cu insistență sprijinul organizațiilor de bază din întreprinderi, al comitetelor de instituție, al conducătorilor întreprinderilor, care sînt în măsură să ajute la înlăturarea absențelor nemotivate și „motive”, să sprijine pe cei ce studiază în mod bun la pregătire școlară. Experiența arată că se simte imediat cînd s-a obținut aportul lor pe această linie”.

Sînt aici de arătat multe greutăți de care nu le pot învinge totuși elevii de la seral, oricît de bine ar înțelege ei să muncească. „După mine, ne-a spus tov. S. Pușcașu, actualele programe sînt prea încărcate. Pentru a realiza o mai bună pregătire a elevilor cred că este nevoie fie să se prelungească durata școlii serale cu un an, fie să se mai debaraseze manualele și programele de felurite mărunțisuri, pentru a se face mai mult loc problemelor importante, cheie”. Altfel vom avea în continuare elevi care se prezintă la examen fără să fi citit măcar una din operele literare despre care au studiat la literatură, fără să stăpînească îndeajuns tehnica rezolvării problemelor, fără să fie siguri pe problemele importante din programa fiecărei discipline. Mulți profesori de matematici au arătat că exigențele lor rămîn în multe cazuri fără rezultat. Cauza? Sînt elevi care vin în școală cu goluri, pe care încă și le mai lărgesc prin absentarea de la cursuri. În afară de aceasta, mai sînt în școala serală oameni care nu au aptitudini și dragostea pentru acest obiect. De ce să-i obligăm pe toți să urmeze secția reală?”

„În actualele condiții — consideră tov. P. Pop — este necesar ca și învățămîntul seral să se bifureze în cele două secții existente la zi, pentru a da oamenilor posibilitatea să-și desăvîrșesc pregătirea în direcțiile în care sînt dornici, spre care se sînt atrași”.

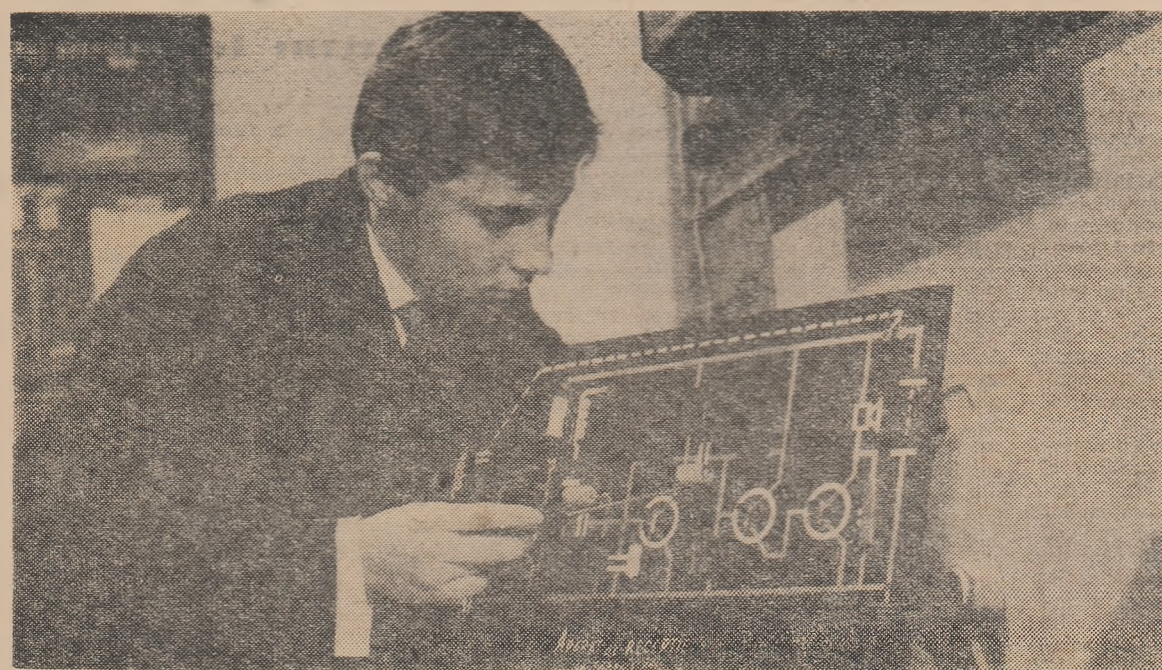
Iată și alte propuneri care au reieșit din discuție:

Elevii din clasele IX—XI care au plecat să-și satisfacă serviciul militar, la întoarcere și-au găsit locurile ocupate de alți elevi. Ar fi bine ca toți cei care au dat examen de admitere la seral și au plecat pentru serviciul militar să aibă posibilitatea să se înscrie în clasele lor peste numărul de locuri.

Ar trebui revăzut modul cum sînt alcătuite normele la seral în cadrul diferitelor discipline. Se întîmplă ca unele cadre didactice să rămînă fără ore în unul din semestre.

Completările de normă și cumului la seral au repercusiuni nefavorabile asupra procesului instructiv-educativ. Calitatea superioară a muncii la clasă, în condițiile specifice din aceste școli, nu se poate obține decît cu oameni care au munca de bază la secțiile serale, care își pot pregăti atent fiecare lecție și se pot prezenta regulat la cursuri.

Experiențele de fizică îi pasionează pe elevi

De ce greșește manualul?

Manualul de fizică pentru clasa a IX-a, ediția 1965, este în general un manual reușit, care depășește cu mult manualele folosite în anii anteriori. Din păcate, însă, se semnalează și aici unele deficiențe. Ne vom referi, în articolul de față, la un singur aspect — și anume la conținutul unor probleme practice propuse spre rezolvare elevilor.

În cadrul capitolului „Mișcarea uniform accelerată”, de pildă, se dă problema: „O rachetă purtătoare, lansată pe verticală, se mișcă uniform accelerat și atinge viteza de 8 km/s după ce străbate distanța de 800 km. Să se calculeze accelerația mișcării și timpul cât a durat mișcarea”. Din soluția dată în manual se poate constata că autorii, deși arată că racheta este pornită de pe Pământ, nu iau în seamă faptul că asupra oricărui corp lansat pe verticală acționează forța de atracție a Pământului, forță care imprimă corpului o accelerație constantă, și anume g . Deci, în cazul de față, nici viteza finală, nici accelerația nu vor fi cele date de manual, ci vor avea alte valori, știut fiind faptul că sensul accelerației gravitaționale este opus sensului rachetei, ceea ce influențează ambele mărimi. Din aceeași cauză nici timpul indicat în manual nu este cel real.

Lansarea corpurilor pe verticală este o chestiune la ordinea zilei, cu care elevii se vor întâlni foarte des. Cu atât mai mult ni se pare că e greșit a le da, într-o problemă legată de această chestiune, date necorespunzătoare adevărului științific. „Modernizarea” astfel înțeleasă nu poate decât să dăuneze formării unei concepții juste a elevilor asupra legilor obiective ale naturii, dezvoltării gândirii lor logice.

De altfel, dacă se procedează în acest mod se determină greutăți și în studierea capitolului „Aruncarea pe verticală”, în înțelegerea căruia pot interveni confuzii din cauza rezolvării neștiințifice a problemei lucrate anterior. O asemenea problemă își avea mai curând rostul după paragraful „Căderea liberă și aruncarea pe

verticală”, unde fenomenul căderii libere este explicat larg, indicându-se și ecuațiile vitezei și spațiului.

Se știe că rostul problemelor date după fiecare capitol sau paragraf în manualele de fizică este acela de a ajuta la elucidarea unor chestiuni teoretice, la cimentarea cunoștințelor elevilor, la familiarizarea lor cu aplicațiile practice ale celor învățate. Dar dacă problemele se dau la întâmplare, ținându-se seama doar de faptul că „sună modern”, ele nu vor răspunde acestor cerințe. Se impune, în asemenea cazuri, să selecționăm problemele din manual, oprindu-ne doar la cele care sînt adecvate din toate punctele de vedere, care răspund cerințelor didactice.

Răspunsuri greșite la probleme se întîlnesc și în manualul de fizică pentru clasa a X-a. Buni oară, problema nr. 3 de la pagina 23 sună astfel: „Două sarcini electrice egale, de cîte 10^{-8} C fiecare, se găsesc în vid la 10^{-2} m depărtare una de alta. Cu ce forță se resping?” Răspunsul dat în manual este $F=9,10^{-4}$ N. Rezolvînd atent problema, obținem însă pentru forța $9,10$ N, adică un rezultat mai mare de 10000 de ori.

Știm cu toții că elevii se bazează pe rezultatele date în manual și, în cazul cînd ei nu obțin rezultate identice cu acesta, încearcă să opereze fals cu formulele, numai ca să le iasă rezultatul „ca în carte”. Iată o situație cu totul de nedorit, cum de nedorit este și faptul că, după ce problema este rezolvată corect în clasă, elevii, comparînd rezultatele, își pierd încrederea în manual.

Dorim ca problemele să fie astfel formulate și puse încît să corespundă pe deplin adevărului științific, să nu conțină nimic în plus peste cele necesare rezolvării, dar nici să nu lipsească din ele ce e necesar. Cît despre răspunsurile date în manuale, ele trebuie să respecte la maximum cerințele preciziei și ale corectitudinii.

Prof. E. TULIPANT

OBSERVAȚII DE LA LECȚII

Arta de a te face înțeles

Dintr-o destul de lungă practică, știm că accelerația este noțiunea nevralgică a materiei ce se învață în clasa a IX-a la fizică. De aceea cu atât mai interesant ni s-a părut modul cum și-a început profesorul C. Bukovschi, de la Liceul nr. 1 din Sighișoara, lecția în care a predat această noțiune.

Pe vremea lui Stephenson

— Cînd eram elev ca voi — a spus profesorul — am citit o carte despre Stephenson, creatorul locomotivei cu aburi. Se povestea acolo că, pentru a obține un bilet de călătorie pe calea ferată, pasagerii primelor trenuri trebuiau să prezinte nu numai costul lui, ci și un certificat de sănătate, întrucît se credea că „marea” viteză a trenului — știți pe atunci această viteză era de 16 km/h — ar putea fi dăunătoare, mai ales bolnavilor de inimă. Nu se știa încă, pe atunci, că organismul omului este insensibil la viteză, ci ceea ce el suportă greu nu este viteza, ci schimbarea de viteză. Dovada cea mai bună a acestui fapt este că ne mișcăm cu 30 km/s în jurul soarelui și nu resimțim nimic. Ați citit desigur în ziare și în reviste și ați văzut în filmele documentare ce antrenamente trebuie să facă cosmonauții pentru a putea suporta șocul de pornire, perioada de timp cît viteza crește rapid, de la zero la valoarea de regim. În general, viteza se schimbă ca modul și direcție. Schimbarea de viteză se realizează mai repede sau mai încet, variația de viteză raportată la timp reprezentînd ceea ce numim accelerația medie.

O demarare bună conduce aproape sigur la succesul final. Este ceea ce s-a întîmplat în lecția profesorului Bukovschi în care, mergînd pe făgașul bine croit de la început, cunoștințele noi au fost prezentate cu claritate și precizie. Permanent profesorul a făcut apel la exemple concrete, precizînd cît reprezentă accelerația la pornirea trenului, a automobilului, în căderea liberă și la startul navelor cosmice. În acest ultim caz, el a in-

sistat asupra faptului că accelerația este suportată în chip diferit, după cum corpul cosmonautului este plasat de-a lungul sau perpendicular pe direcția de zbor, mobilitatea fotoliului avînd rolul de a asigura poziția cea mai favorabilă în funcție de schimbarea traiectoriei.

În felul acesta, pornind de la un fapt care de mult aparține istoriei tehnicii și sfîrșind cu plasarea în plină actualitate, profesorul a reușit să mențină mereu trează atenția elevilor, ajutîndu-i să întuiască corect, pe baza unor exemple bine alese, o noțiune destul de dificilă.

De unde vine sunetul?

Și alte lecții ale acestui profesor ne-au arătat că el știe să găsească de fiecare dată elemente atractive care, deșteptînd interesul elevilor, îi fac mai receptivi pentru studiu și, în același timp, clarifică mai bine cunoștințele predate. De exemplu, la lecția în care s-au verificat cunoștințele despre difracție s-a făcut următoarea experiență: unui elev legat în prealabil la ochi i s-a cerut să se răsucească în loc, în vreme ce altul, ieșind pe coridor, a început să vorbească, ușa rămînînd deschisă. Cînd elevul legat la ochi a fost solicitat să indice direcția din care vine sunetul, a răspuns că locul de emisie este în dreptul ușii. Cerîndu-i-se să explice de ce sursa de sunet, deși plasată lateral, creează totuși senzația că se găsește chiar în ușă, el a dat un răspuns, exact, arătînd că în cazul acesta avem un exemplu de aplicare a principiului lui Huygens: ușa joacă rolul de fantă, iar aerul din dreptul ei are rolul de centru secundar de mișcare.

Lacul, briza și undele

Un procedeu interesant a fost folosit și în introducerea lecției despre interferență. — Inchipuiți-vă un lac, o briză care încrețește ușor fața apei — a spus profes-

orul — și presupuneți că cineva aruncă în valuri o piatră. Se vor forma astfel unde circulare independente de undele plane pe care le generează vîntul. Aceste unde, avînd o origine diferită, se vor suprapune și o frunză aflată pe apă sau plutitorul unei unde-țe, vor oscila pe verticală sub acțiunea ambelor unde. Un asemenea fenomen de suprapunere a unor mișcări ondulatorii poartă numele de interferență.

Prezentînd în continuare compunerea mișcărilor de frecvențe egale și insistînd asupra celor în concordanță și în opoziție de fază, profesorul a relatat elevilor cuprinsul unui articol citit în ziarul „Scînteia”, în care se vorbea despre inventarea unui aparat de atenuat zgomotele străzii care pătrund în locuințele din marile orașe. Principiul de funcționare a acestui aparat — le-a spus el — îl constituie tocmă emiterea unor sunete coerente, de amplitudine egală și în opoziție de fază cu zgomotele ce urmează a fi combătute.

Dacă pornim de la acest principiu — a continuat profesorul interesantă sa lecție — s-ar putea imagina ca doi oameni să vorbească, două viori să cînte etc. și totuși să nu auzim nimic. În ce condiții ar fi posibil acest lucru? Elevii au descoperit ei înșiși răspunsul: cu condiția ca cele două izvoare de sunete să fie coerente.

Din punct de vedere practic, observă profesorul, este însă imposibil să obținem, în cazurile citate, o coerență persistentă în timp, așa încît fenomenul stingerii sunetului de către sunet nu se poate totuși realiza. Doar dacă vom suprapune peste sunetul direct, în anumite condiții de distanță, ecoul, interferența numîndu-se, în acest caz particular, reverberație. Dar acest fenomen îl vom studia în cadrul acusticii.

Mijloacele folosite de profesorul care predă fizica la Liceul nr. 1 din Sighișoara arată că el este un om care cunoaște profund nu numai specialitatea pe care o predă, dar și meseria de pedagog.

ST. FĂTULESCU

PROPUNERI

Un număr de cadre didactice din regiunea Ploiești fac prin intermediul nostru o serie de propuneri care se adresează întreprinderii de material didactic. Iată cîteva dintre ele:

- I.M.D.-ul să se ocupe eu stăruință de descoperirea creatorilor de material didactic din rîndurile învățătorilor și profesorilor. Să se popularizeze mai amplu concursurile, pentru ca la acestea să participe în număr mai mare pedagogii care lucrează efectiv în școli.

- Să se sporească considerabil gama de filme în ajutorul predării. Să se creeze, la nivelul regiunilor, filmoteci cu profil de învățămînt.

- Să se dea o atenție specială materialului didactic și ajutorul pentru clasele I—IV: să se studieze posibilitatea editării de hărți ale regiunilor și raioanelor, pentru că altfel predarea geografiei la clasele mici nu se poate face în bune condiții: să se scoată planșe ilustrative pentru orele de compunere; să se alcătuiască și pentru clasele I—IV culegeri de probleme de exerciții gramaticale.

- Să se creeze material didactic mai mult și mai variat și pentru orele de limbi străine.

- Aparatele mai complicate pentru lecțiile de fizică și chimie să fie însoțite și de piesele de rezervă, pentru că altfel, cînd se defectează, aparatele valoroase pentru predare sînt scoase practic din uz.

- Să se organizeze instrucție pentru folosirea aparatelor noi de laborator.

O înțelegere

aprofundată

a noțiunilor

fundamentale

Baza de cunoștințe matematice realizată în primele clase ale școlii generale este deosebit de importantă pentru pregătirea ulterioară a elevilor în acest domeniu. Tocmai de aceea se cere să asigurăm înțelegerea aprofundată, nu mecanică, a noțiunilor fundamentale ale matematicii predate în clasele I-IV, să ne asigurăm că elevii nu-și însușesc numai tehnica operațiilor învățate, ci și că pătrund sensul acestora.

Desigur, în clasele mici nu este indicat a face multă teorie cu privire la operațiile cu numere sau alte elemente, deoarece gândirea abstractă a elevilor din aceste clase este abia în formare. Totuși, nu ne putem îndepărta nici aici de la adevărul matematic, avem datoria să dăm elevilor o orientare corectă din punct de vedere științific.

Operația de adunare a două numere naturale este, în general, ușor înțeleasă de elevii din clasele mici. Ei își dau seama lesne, de exemplu, că din perechea de numere 4 și 3 se obține numărul 7, care reprezintă suma lor, că acest rezultat se obține numărând elementele obținute din reunirea celor două mulțimi.

Operația de scădere a două numere este în schimb mult mai complicată pentru elevi. Totuși, destul de mulți învățători trec foarte ușor peste ea și, ceea ce este mai rău, o prezintă într-o formă care nu respectă adevărul științific. Într-adevăr, adesea ei se mulțumesc numai să afirme că scăderea este operația prin care se găsește restul după ce s-a scos o parte, rezultatul obținându-se prin numărarea elementelor rămase. De exemplu, pentru rezolvarea unei probleme de tipul „Ionel are 15 nuci. Mămăică 8 dintre ele. Câte au rămas?” se scot 8 nuci din 15 nuci, ceea ce a rămas se numără și se obțin astfel 7 nuci.

Acest procedeu, natural în aparență, nu are valoare decât pentru elevul care reține în memorie dintr-o dată situația obținută, adică restul. Elevul care numără 15 nuci și apoi ceea ce rămâne după ce s-au scos 8 nuci face o numărare, și nicicum o scădere ca o operație numerică inversă adunării. Această remarcă este esențială în matematică, deoarece scăderea se definește ca fiind operația inversă adunării. În realitate, cunoscându-se suma a doi termeni și unul din ei, trebuie găsit celălalt termen, adică $8 + ? = 15$. Cum $8 + 7 = 15$, rezultă $7 = 15 - 8$.

Pentru introducerea operației de scădere în sensul definit mai sus credem că este nimerit să se treacă treptat de la scăderea prezentată ca găsire a restului după ce s-a scos o parte, la o prezentare intuitivă, figurându-se mulțimea inițială de obiecte și delimitându-se printr-o linie partea luată de partea rămasă. Astfel se va prezenta elevilor un desen intuitiv din care reiese mai clar definiția scăderii ca operație inversă adunării, ei putând observa că $15 - 8 = 7$ deoarece $15 = 8 + 7$. Prezentând în acest fel operația de scădere asigurăm înțelegerea ei corectă, științifică, ca operație inversă a adunării. Aceasta este cu atât mai

important cu cât în clasele următoare, când se introduc și alte mulțimi de numere — ca de exemplu mulțimea numerelor întregi sau raționale — operația de scădere se definește numai ca o operație inversă adunării, renunțându-se complet la sensul restrâns al scăderii definit pe baza numărării.

Operația scăderii definită în sens mai larg și mai general ca operație inversă adunării, înlătură și dificultățile pe care le întâmpină elevii cu ocazia rezolvării problemelor ce implică această operație, întrucât gândirea lor nu va mai fi limitată de cunoașterea unui singur aspect, restrâns, al operației respective. O asemenea dificultate este, de pildă, rezolvarea exercițiilor sau problemelor în care se cere să se afle cu cât este un număr mai mare decât altul. Un exemplu de asemenea problemă: „Ionel are 7 lei, iar Pavel are 12 lei. Cu câți lei are Pavel mai mult decât Ionel?” Aici nu se poate aplica operația scăderii prezentată în sens restrâns. Se ajunge însă foarte ușor la rezolvarea problemei aplicându-se definiția generală a scăderii, prin completarea sumei de bani pe care o are Ionel pînă ajunge la aceeași sumă cu cea pe care o are Pavel. Adică $7 + ? = 12$; $7 + 5 = 12$; deci $5 = 12 - 7$.

Probleme asemănătoare se ridică și la operația de împărțire. Așa cum scăderea este operația inversă adunării, împărțirea este operația inversă înmulțirii. Aici, cunoscându-se produsul a doi factori și unul din ei, li se cere elevilor să găsească celălalt factor:

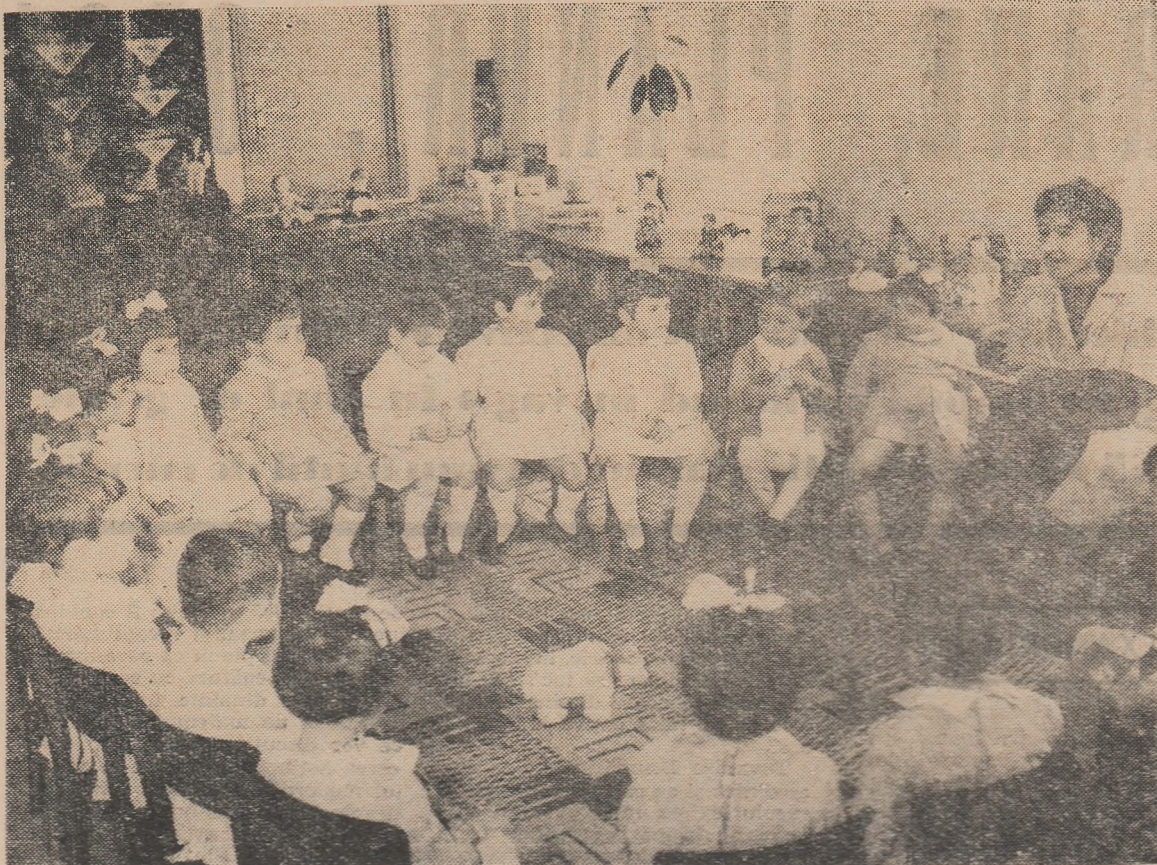
$4 \times ? = 12$ sau $? \times 4 = 12$. Cum $4 \times 3 = 12$, $3 = 12 : 4$. Sau, cum $3 \times 4 = 12$, $3 = 12 : 4$.

Pentru a-i familiariza pe elevi cu împărțirea se folosesc diverse probleme care cuprind expresii echivalente acestei operații. De exemplu: „împarte pe 15 la 3”; „împarte pe 15 în 3 părți egale”; „de câte ori se cuprinde 3 în 15”; „de câte ori este mai mic 3 decât 15”; „care este cîțul dintre 15 și 3” etc. Restrîngerea sensului operației de împărțire numai la împărțirea în părți egale și la împărțirea prin cuprindere îi împiedică însă pe elevi să înțeleagă în mod științific operația de împărțire, ceea ce creează dificultăți mai târziu, când se trece la definirea operațiilor de scădere și de împărțire în alte mulțimi de numere.

Pentru înțelegerea și însușirea de către elevi a noțiunii de operație inversă se cere, așa cum arată cercetările psihologice în acest domeniu, ca gândirea lor să fie orientată spre refacerea în sens contrar a drumului pe care l-a parcurs în sens direct. Consolidarea acestei reversibilități poate fi favorizată prin întrebări simple care sugerează situația concretă.

Credem că, în scopul însușirii corecte și temeinice a cunoștințelor de matematică și al dezvoltării gândirii matematice, se impune ca operațiile inverse — de scădere și împărțire — să le fie prezentate în mod științific elevilor încă din clasele mici.

ILIE ILASIEVICI

Povestea este deosebit de interesantă!

ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL PREȘCOLAR

PROIECTE PENTRU O NOUĂ PROGRAMĂ

Dorind să informăm pe cititorii noștri asupra a ceea ce este nou în domeniul învățămîntului preșcolar, ne-am adresat tovarășei MARIA TAIBAN, inspector metodist în Ministerul Învățămîntului.

— Editarea programei activității instructiv-educative pentru grădinițele de copii — ne-a spus tov. Taiban — ca și a celorlalte materiale ajutătoare — culegeri de poezii, povești, jocuri, cîntece, exerciții de educație fizică etc. — a constituit un sprijin eficient pentru educatoarele din învățămîntul preșcolar. De asemenea, publicarea unor lucrări cu caracter metodic (îndrumări cu privire la educația muzicală, la educația fizică, la numărul și socotit, la desen, modelaj, activități manuale etc.) a dat educatoarelor posibilitatea de a se orienta mai bine în organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ. La toate aceste materiale de bază se pot adăuga tematicile pentru grădinițele sezoniere și pentru grupele combinate, ca și îndrumările cu privire la planificarea și evidența activității instructiv-educative.

— Se poate considera, la ora actuală, că educatoarele dispun de tot ce le este necesar pentru desfășurarea activității lor?

— Toate acestea constituie, de fapt, numai un început, fără de care munca nu s-ar putea desfășura în condiții normale. Nivelul actual al dezvoltării învățămîntului nostru impune însă ridicarea continuă a calității muncii și în instituțiile preșcolare, obligându-ne să privim mai departe, să stabilim ce este de făcut în continuare pentru perfecționarea conținutului și mijloacelor de educație a copiilor preșcolari.

— Ce vă propuneți pe această linie?

— Punctul de plecare al acestei acțiuni de perspectivă îl constituie îmbunătățirea programei activității instructiv-educative din grădinițele de copii. În acest scop vom consulta masele largi de educatoare, care aplică nemijlocit programa în procesul activității cu preșcolarii, îndeosebi pe acelea din grădinițele în care s-a experimentat proiectul de programă, care au dat examenul pentru obținerea gradelor didactice sau se pregătesc pentru acest examen. Ar fi bine — și vom orienta educatoarele în acest sens — ca lucrările prezentate la examenul de grad să se ocupe

nu de probleme cunoscute în literatura pedagogică. Limitându-se la sintetizarea literaturii pedagogice, a bibliografiei existente, ci de analizarea programei, făcînd observații asupra ei și propuneri de îmbunătățire. În acest mod contribuția lucrărilor de grad la ridicarea nivelului muncii în grădinițe va fi mai reală, mai eficientă. Vom solicita, în scopul îmbunătățirii programei, și pe profesorii metodiști de la școlile pedagogice de educatoare, care ne pot ajuta la selecționarea materialului, la introducerea unor teme cu o mai mare valoare educativă.

— În ce probleme veți consulta masa educatoarelor?

— Ne interesează în mod deosebit părerea lor în legătură cu accesibilitatea întregului conținut al programei, cu dozarea acestuia în funcție de nivelul fiecărei grupe, cu valoarea diferitelor activități prevăzute în programă și raportul dintre ele, cu modul de alegere a temelor în funcție de cerințele educative și modul de eșalonare a materialului în cursul unui an și al întregului ciclu, cu sistematizarea și precizia sarcinilor instructiv-educative.

— Ce aspecte credeți că vor fi privilegiate sub un unghi nou în viitoarea programă?

— În primul rînd este necesară o mai bună rezolvare a problemei pregătirii copiilor pentru școală, stabilindu-se un conținut mai precis, mai clar delimitat, al activităților desfășurate în acest scop, ca și forme mai adecvate pentru activitățile respective. În genere, în actuala programă pregătirea pentru școală este realizată prin căi indirecte. Este necesar să organizăm experimente care să ne ajute să conturăm mai clar volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi pe care trebuie să-l poseze un copil la intrarea în școală.

O altă problemă care cere o mai bună rezolvare este aceea a creșterii eficienței educative a tuturor mijloacelor educative în grădiniță — jocul, munca și activitățile obligatorii — a stringerii legăturii dintre ele, a asigurării continuității lor. Considerăm că jocul trebuie să capete o mai mare pondere în raport cu celelalte mijloace, ca o consecință a rolului său predominant în viața și activitatea copiilor.

Se impune, de asemenea, să se realizeze o mai mare varietate a activităților în grădinița de co-

pii, să se stabilească un raport mai judicios între diferitele feluri de activități prevăzute în program. Intemeindu-ne pe experiența educatoarelor, ca și pe cercetarea științifică în domeniul învățămîntului preșcolar, intenționăm să introducem activități care să-i apropie mai mult pe copii de viață, de preocupările și munca adulților. În acest sens ne vom preocupa de valorificarea rezultatelor experimentului efectuat de sectorul preșcolar din cadrul Institutului de științe pedagogice, analizînd, între altele, oportunitatea introducerii unor activități obligatorii de construcție, într-un cadru organizat, și la grupele mijlocii și mari.

— Cum se va desfășura acțiunea de revizuire a programei?

— Ea va cuprinde mai multe etape. Într-o primă etapă, pînă la 1 iunie 1966, vor fi efectuate de către educatoarele observării asupra fiecărei activități în parte, asupra conținutului muncii în grupe. Observațiile vor fi notate fie în registrul de activitate zilnică, fie în caiete separate. În perioadele 1 iunie — 1 iulie 1966 (la orașe) și 1 septembrie — 1 octombrie 1966 (la sate) se vor organiza ședințe ale cercurilor pedagogice în care vor fi discutate observațiile și propunerile educatoarelor urmînd ca referatele și procesele verbale ale acestor cercuri să fie înaintate Ministerului Învățămîntului. În acest mod îmbunătățirea programei grădinițelor de copii va constitui o acțiune de masă, la care vor contribui în mod nemijlocit toate cadrele din învățămîntul preșcolar.

Concomitent cu revizuirea programelor se vor alcătui colective de educatoare care să facă propuneri de noi materiale literare, jocuri, cîntece etc., astfel încît în viitorii ani pentru fiecare activitate să existe cel puțin 2-3 materiale (povești, poezii, jocuri etc), educatoarele avînd posibilitatea să aleagă pe cel mai potrivit.

În această privință cred că Editura tineretului poate aduce un aport substanțial prin editarea mai multor lucrări pentru cei mici.

În perspectivă, învățămîntul preșcolar are nevoie de o serie de studii documentate în problema jocului, a folosirii materialului didactic, a activităților la grupele combinate, studii cu elaborarea cărora vor fi antrenate cadrele cu experiență și inițiativă în muncă.

ORARE, PLANURI, ORGANIZARE

„Obiective“ care nu sînt obiective • Orarul și pedagogia amabilă • Plutînd în vag • În anul de grație 1965 • Bune intenții, dar un consum înutil de energie

ALEXANDRIA

Liceul „Alexandru Ioan Cuza”. Prima impresie frumoasă, dacă nu chiar excelentă. Școală nouă, curată, mobilier modern. Coridoarele scîlpitoare, cu reproduceri de artă. În hol, un mic muzeu literar cu numeroase manuscrise inedite ale prozatorilor și poezilor contemporani, dăruite școlii chiar de către autori. Remarc, între ele, câteva strofe semnate de Tudor Arghezi. Felicitări profesorilor care au avut această laudabilă inițiativă.

Exact în clipa cînd minutarele indică ora 13, soneria anunță începerea cursurilor și profesorii dispar din cancelarie. Nu mai avem cu cine să stăm de vorbă pentru că nici directorii nu sînt de față. Unul răspunde de cursurile serale (deci nu poate fi găsit decît seara), un altul — directorul „plin” — lucrează de dimineață, iar al treilea — directorul adjunct — numai după amiază. Cu un efectiv de trei oameni în conducere, cred că s-ar putea realiza o permanentă prezență a direcției în școală. E oare o întâmplare că tovarăsa directorului adjunctă Ecaterina Brumărică a apărut abia la ora 14 și abia după ce a fost anunțată?

Ne exprimăm dorința de a cunoaște orarul. Dar orarul, ia-l de unde nu-i. Se pare că e la cutare, care cutare lipsește. Ni se oferă condica de prezență, care, ce-i drept, poate ține locul unui orar: al unui orar retrospectiv. Din ea se poate vedea că luni (ziua de acomodare) clasa a X-a „I” a avut fizica în ora I rusa în ora a II-a, istoria, matematica, limba română și limba franceză în orele a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a. Nu s-a ținut deci seama de cerințele curbei de efort. Și tot în contradicție cu aceste cerințe, joi în ziua de efort maxim, au fost prevăzute doar patru ore (limba latină, economia politică, limba rusă și limba franceză), iar simbăta (în limita de jos a curbei) fizica, științele naturale, matematica și istoria.

În vreme ce studiem condica a-pare însuși autorul orarului, tov. Dumitru Berceanu, profesor de matematică. După câteva observații ne pune în față orarul autentic descoperit pe undeva, în fundul unui sertar. Se pare că nici forma lui nu e definitivă.

— Știți ce bătaie de cap înseamnă un orar — spune profesorul Berceanu, încercînd să prevină eventualele observații.

— Știm.

— Vin cîte șapte, opt oameni pe capul tău, unul vrea așa, altul vrea așa, și trebuie să-i împaci pe toți. Avem și unele catedre descoperite, nu ne-au venit oameni, unele profesoare au copii, nu pot

să vină de la prima oră. Pină duc copiii la creșă, pină rezolvă cîte o treabă în gospodărie, înțelegeți? Atunci, ce puteam să fac? Mi-am pus mie în fiecare dimineață cîte o lecție de matematică la prima oră.

Tovarăsa Brumărică ne-a incredințat și ea că în alcătuirea orarului există unele greutăți obiective. Aflăm că „doi, trei” profesori care numărați pe degete se dovedesc a fi șase (șase declarații), au obținut contrar instrucțiunilor, cîte o zi liberă pe săptămînă.

— Dar faptul acesta nu a influențat cu nimic asupra calității orarului — ne asigură tovarăsa Brumărică.

Faptele vorbesc însă. Și spun că lucrurile nu stau de loc așa.

Analizăm împreună cu tovarăsa directorului adjunctă și planul general de muncă al școlii. Au fost incluse aici nu mai puțin de 14 obiective. Găsești în el de toate, chiar și sarcini dintre cele mai curente, ca de pildă „înregistrarea bibliotecii școlii cu noutățile școlare, ideologice și de specialitate și abonarea școlii la publicațiile centrale”. Sub această avalanșă de „obiective”, nu mai poți ști care sînt, de fapt, cele cîteva direcții principale asupra cărora își va concentra atenția, în acest an școlar, colectivul pedagogic.

ROȘIORII DE VEDE

Liceul nr. 1.

Aici, conducerea școlii s-a străduit să-și organizeze bine munca. Sarcinile colectivului de conducere au fost împărțite, se pare, judicios.

Cum arată planul de muncă? Ca pretutindeni, inscrie și el obiectivele activității din acest an. De data asta, mai puține la număr dar extrem de generale: „Organizarea învățămîntului în cadrul școlii”, „Munca metodică în școală” etc. Sînt oare acestea obiective ale muncii? Nicidecum, sînt doar compartimente ale acestei munci. Poate că ne lămurim, însă, din capitolul unde sînt prezentate în mod amănunțit, sarcinile. Dar nici din acest capitol nu aflăm prea multe. Că „în comisiile metodice se vor discuta metode și procedee în funcție de sarcinile și scopul lecțiilor” — asta știam dinainte, căci se face în mod obligatoriu în toate școlile.

Dar să mergem mai departe și să vedem ce este cu activitatea metodică. Comisia metodică a profesorilor de istorie și-a propus să discute despre importanța recapitulării pentru consolidarea și sistematizarea cunoștințelor elevilor. O mai fi oare în Roșiorii de Vede vreun profesor care în anul

de grație 1965 să nu se fi convins încă de importanța recapitulării? De ce se mai planifică oare astfel de teme în legătură cu care toată lumea știe dinainte totul? Că profesorii de matematică și fizică vor discuta despre „introducerea noțiunii de funcție în spiritul modernizării matematicii”, sau despre „predarea noțiunii de semiconductori și aplicațiile lor” — asta înțelegem. Sînt probleme noi, a căror dezbateră colectivă poate să ducă la soluții eficiente. Dar că profesorii de limba română și-au propus să discute despre „Cum se pregătește o lecție de gramatică” (o lecție oarecare, încă nu se știe care anume) nu înțelegem.

TÎRGOVIȘTE

Liceul nr. 3.

Directorul Petre Onicescu ne prezintă un plan general bătut ordonat la mașină, pe circa 30 de pagini. Este planul unei școli cu peste 1000 de elevi, cu zece de cadre didactice și peste 30 de clase. Dar întîlnim iarăși aceleași formulări care amintesc o concepție formală: „Formarea și dezvoltarea priceperilor și deprinderilor independente de muncă ale elevilor”, „Munca metodică în școală”, „Munca cu părinții elevilor”, „Munca administrativ-gospodărească” etc. La capitolul „Sarcini”, unde ar fi de așteptat ca lucrurile să aibă un caracter cît de cît concret, plutim de asemenea în vag. În legătură cu activitatea consiliului pedagogic, de pildă, se enumeră: „Participarea cadrelor didactice la consiliul pedagogic”, „Pregătirea cadrelor pentru discuții și propuneri în cadrul consiliului pedagogic potrivit ordinii de zi” — și tot așa mereu.

Sîntem bucușori însă că aici orarul a fost elaborat cu grijă. Pe un mare grafic au fost distribuite mici dreptunghiuri de hîrtie colorată diferit, fiecare reprezentînd o disciplină și un profesor. Sistemul permite relevarea rapidă și elară a zilelor și orelor în care predomină obiectele grele sau ușoare. Și se vede bine că cel ce a alcătuit orarul știe ce este aceea o curbă de efort.

CONEȘTI - TITU

Școala generală.

Am ajuns dimineața, pe la sfîrșitul orei a III-a. Într-o clasă, mare gălăgie. Deschidem ușa și intrăm, întîmpinați cu exclamații de surpriză.

— Ce lecție aveți acum, copii?

— Română.

În cancelarie, profesorul de matematică Gheorghe Lemnei și profesorul de limba română Gheorghe Stănescu, ne arăta un orar în cîrnă și unul transcris „pe curat”. Întrebăm:

— Cine predă româna la clasa a VIII-a?

— Eu — ne răspunde profesorul Gheorghe Stănescu.

— Și n-ați avut acum o oră de română la această clasă?

— Nu. Acum am avut dirigenția la a V-a „B”.

Verificăm în orar și constatăm că, într-adevăr, același profesor avea ore, în același timp, la două clase. Autorul orarului s-a bizuit, probabil, pe virtuțile ubicuității. Ne întrebăm ce s-ar întîmpla dacă această școală, care are numai opt, nouă clase și tot încurcă orarul, ar avea vreo treizeci.

Dar, revenind la tovarășul Stănescu, necazul mare e că el nu se afla nici la română nici la dirigenție — ci în cancelarie. Noroc că tocmai atunci s-a sunat și nimeni n-ar mai fi putut contesta că abia ieșise din oră, cu un minut înainte — deși nu semnase în condică.

Regretăm că nu l-am găsit pe tovarășul director în școală. După unii autori, luna are „zi liberă” — așa cum și la această școală și tot contrar instrucțiunilor au toți profesorii cîte o zi liberă pe săptămînă. După alții, urma să vină „mai tirziu”. Din cauza aceasta nu am putut cunoaște planul general de muncă. Ne-am mulțumit, de aceea, cu unele planuri ale comisiilor metodice și ale consiliului pedagogic, afișate în cancelarie. O tematică în general onorabilă, care contracarează prima impresie.

Cînd am părăsit școala, tovarășul Stănescu, ca omul cu musca pe căciulă, ne-a condus amabil pină la poartă și s-a străduit să ne convingă că școala are în raion o bună reputație și bune rezultate, că procentul de promovabilitate a fost anul trecut de 98 la sută, că din cei 46 de absolvenți numai 8 nu au reușit la examenul de admitere în licee și școli profesionale și că, în general, n-ar vrea să luăm un fapt întîmplător ca o caracteristică a școlii. Dar de ce să fii pus în situația de a da astfel de explicații?

PUCIOASA

Liceul nr. 2.

Consultăm un plan de muncă uriaș. N-am avut răbdarea să-i numărăm paginile, pentru că se întinde cam pe o a treia parte dintr-un registru voluminos. Îl răsfoim încercînd să descoperim capitolul în care sînt semnalate principalele aspecte deficitare din munca trecută a școlii, ca să vedem dacă măsurile luate urmăresc lichidarea lor. Nu-l descoperim însă pentru că, după cum ne explică directorul, lipsurile au fost trecute la fiecare problemă în parte. Astfel pulverizate, deficiențele spre îndreptarea cărora ar trebui să se concentreze atenția colectivului de profesori sînt greu de depistat. Dar să admitem că e bine și așa și să vedem cum se ține seama de lipsurile anterioare în formularea obiectivelor muncii de viitor. De pildă, să vedem cum se va desfășura munca metodică. O aflăm la punctul b): „Organizarea muncii metodice conform condițiilor și specificului școlii și desfășurarea ei pe comisii ca și sub forma consiliului pedagogic”. E clar, nu? Sînt trecute printre obiective și „asigurarea permanentă a cerințelor bazei materiale”, și „asigurarea măsurilor igienico-sanitare în școală și internat”, ba chiar și „executarea tuturor instrucțiunilor și dispozițiilor privind activitatea școlii”. Este neîndoielnic că tovarășii de la Pucioasa vor îndeplini aceste obiective. Pentru că, sînt în plan, nu sînt în plan, ele tot se vor îndeplini.

Am vrut să vedem și la această școală planurile comisiilor metodice, dar n-a fost posibil. Doi responsabili chemați de urgență și-au amintit „pe de rost” cîteva teme. După oarecari eforturi de memorie, o profesoară de științe naturale ne-a spus că anul acesta se va discuta în comisie despre „îmbunătățirea metodelor de predare în cadrul științelor biologice prin folosirea procedeei moderne” și despre „folosirea gazului metan ca materie primă pentru masele plastice”.

CÎMPINA

Școala generală nr. 1.

Aici, colectivul didactic a menționat, în capul planului general de muncă, lipsurile din munca anului școlar anterior. Le-au menționat cît se poate de clar, pe concret: „În ce privește lipsurile, ne lipsește... o sală de gimnastică, un laborator și hărți istorice”. Se mai adaugă, e drept, în ordine: caracterul sporadic al instruirii sanitare, cadre didactice deficitare în confecționarea și folosirea materialului didactic, faptul că tematica și programul meditațiilor nu s-au respectat întotdeauna, că atitudinea față de avutul obștesc nu a fost întotdeauna cores-punzătoare și că au existat dificultăți în prestarea serviciului pe școală. Undeva, mai pe la urmă, se arată că „în privința calității lecțiilor încă se mai strecoară lipsuri” și că nu totdeauna abaterile elevilor au făcut obiectul unei analize temeinice. Față de cele arătate mai sus, planul își propune 13 obiective: „cuprinderea în școală a tuturor elevilor de vîrstă școlară”, „asigurarea unei frecvențe regulate”, „în recapitularea de la începutul anului școlar se va ține seama de...” (urmează indicații privind lecțiile de recapitulare)”, „scăderea numărului de elevi slabi și mediocri”, „creșterea exigentei față de elevi”, (ce mi-e baba Rada și ce mi-e Rada baba) — și tot așa mai departe.

O notă bună pentru repartizarea sarcinilor pe cele 14 cadre didactice. Nici un profesor și nici un învățător nu a fost omis, nici unul dintre ei nu este supraîncărcat. Încă o notă bună, pentru orar — dar una slabă pentru paralelismul existent în tematica ședințelor comisiei metodice a diriginților și tematica consiliului pedagogic.

*

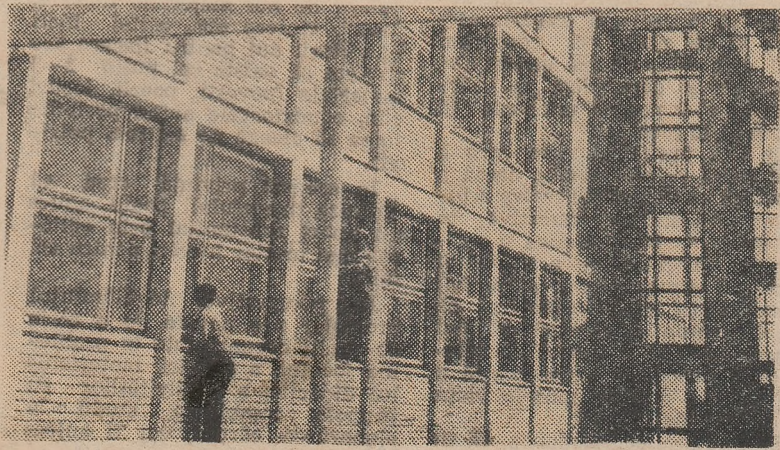
Ne aflăm la capătul călătoriei. Am vizitat școli diferite, am discutat cu oameni diferiți, am putut vedea diferite forme și concepții de organizare a muncii școlare.

Desprindem în primul rînd din observațiile pe care ni le-a pri-lejuit această trecere prin școli concluzia că pretutindeni există bune intenții, că peste tot — cu rare excepții — sînt oameni conștiincioși, care vor să-și facă datoria. Dar nu odată conștiinciozitatea se manifestă într-o muncă a cărei calitate este încă departe de nivelul exigențelor actuale ale învățămîntului. A redacta uriașele planuri de muncă pe care le-au conceput unii directori presupune un consum echivalent de energie, după cum consum de energie presupune elaborarea tuturor celorlalte nenumărate planuri mai mici sau mai mari. E păcat însă că această energie — epuizîndu-se parca în volumul lucrărilor — nu-și mai concretizează randamentul într-o mai consistentă și mai judicioasă delimitare a principalelor direcții spre care urmează să se orienteze activitatea fiecărei școli în parte!

Se mai întîlnesc încă „obiective” care nu sînt obiective, se mai prevede încă discutarea unor teme care au fost discutate și acum doi ani, și acum trei ani, și acum șapte ani, paralelisme care fac ca aceleși probleme să se dezbate, cu deosebiri aproape insesizabile, și în consiliul pedagogic, și în ședințele comisiilor metodice. Se mai întîlnesc încă orare care oglindesc mai mult „amabilitatea” autorilor lor și mai puțin grija pentru buna desfășurare a procesului de învățămînt.

Modernizarea învățămîntului, adaptarea lui la cerințele marilor descoperiri ale științei și tehnicii contemporane presupune și o judicioasă organizare a muncii școlare — ceea ce obligă la analiza aprofundată a situației concrete, particulare a fiecărei școli. La stabilirea unor măsuri simple, eficiente, operative și realiste.

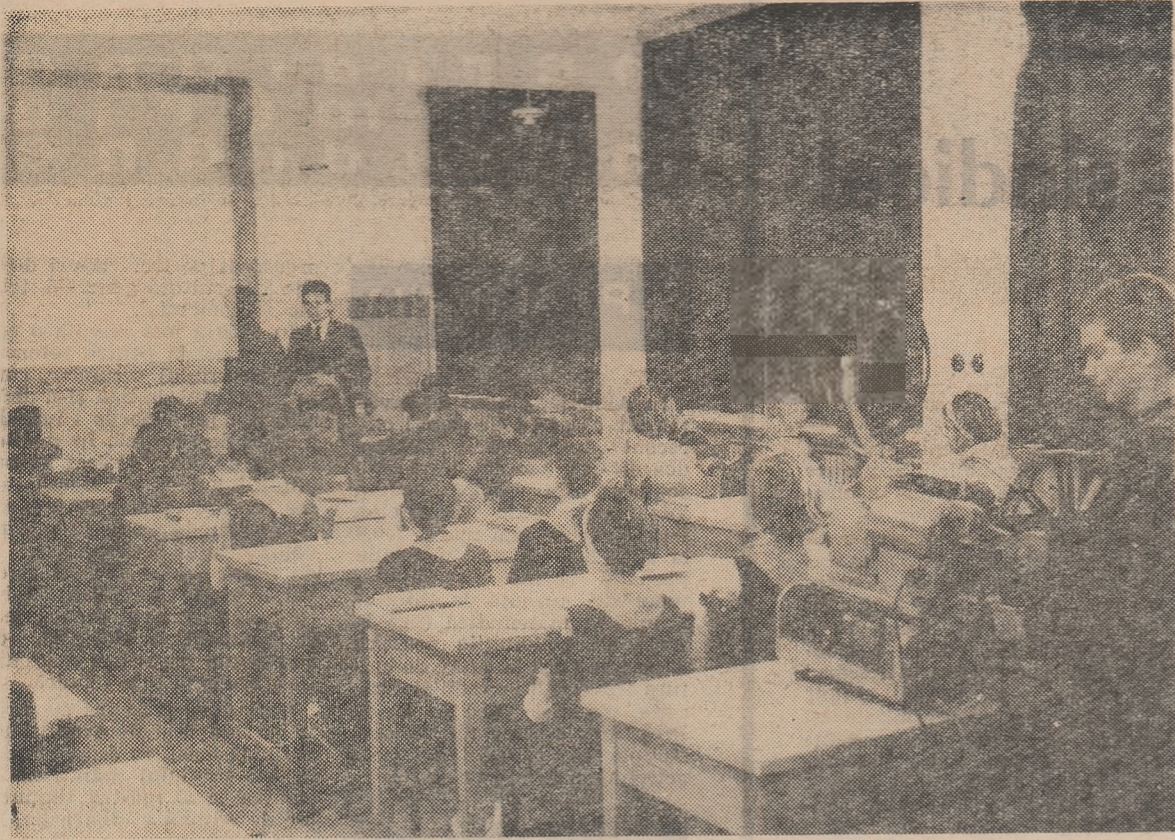
OCT. BUZESCU

O nouă construcție școlară în cartierul Pajurei

(Urmare din pag. 1)

Oră de fizică la clasa a VI-a a Școlii generale nr. 120 din București. Atenție, începe proiectarea filmului didactic!

Filmul în ajutorul școlii

Între 1 și 12 oct. a.c. a avut loc la București cel de al XIX-lea Congres al Asociației internaționale a cinematografilor științifice (A.I.C.S.) și un festival internațional al filmului de știință popularizat. Cenușăreasa de odinioară a documentarului, filmul de știință popularizat se afirmă tot mai mult prin realizări remarcabile. Recentul festival a fost o excelentă ocazie de a cunoaște și aprecia tot mai mult acest interesant tip de film.

„Vreau să știu“

„Vreau să știu“, titlul inteligent al cunoscutei emisiuni radiofonice, mi se pare că poate fi motto-ul ideal pentru un festival al filmului de știință popularizat. „Vreau să știu“, în epoca noastră pusă sub semnul științei, e o necesitate, un imperativ al fiecăruia — și cu atât mai mult al tineretului. Dorința de instruire, de cunoaștere a celor mai recente descoperiri din aria uriașă a științelor și tehnicilor moderne, este foarte mult facilitată de noul auxiliar al culturii moderne — filmul.

Desigur că, trebuind să se adreseze unor categorii foarte diferite de spectatori — tineri și adulți, oameni cu pregătire medie și specialiști — filmele științifice capătă caracteristici specifice. Cele trei mari genuri — filme de știință popularizată, didactice și de cercetare — au funcții speciale și, deci, și o formă de prezentare diferită. Poate că cel mai interesant și mai clar exemplu despre particularitățile și apropierea dintre cele trei tipuri de filme ni-l dă urmărirea unei aceleiași teme tratate în funcție de scopul pe care și l-a propus. Dar un asemenea exemplu, complet, din păcate nu-l avem.

La recentul festival internațional de la București, cl. J. Painlevé, cunoscutul om de știință și cineast francez, unul din inițiatorii filmului științific — a prezentat două filme despre caracatiță realizate în 1965: unul, de strictă cercetare, altul, pentru uz didactic. Copia unui al treilea film, de popularizare, pe care l-a terminat foarte recent, n-a fost încă gata pînă la festival. Filmul didactic **Caracatița** este pasionant și atât de clar, încît cei care-l vizionează rețin în întregime procesele prezentate. Filmul de cercetare studiază în amănunt o anumită fază urmărită în filmul anterior: embriogeneza, viața unei noi caracatițe de la prima globulă polară și pînă la ieșirea din găoace a puului. Acest film, a cărui realizare a durat zece ani, confirmă anumite teorii științifice, dar aduce și unele elemente care infirmă opinii consacrate. Iată deci că fil-

mul nu este numai un instrument, ca microscopul, dar și o metodă de cercetare, metodă indispensabilă anumitor științe, deoarece numai ochiul magic al camerei poate surprinde viața în mișcare.

Cum trebuie să fie un film didactic?

Filmul poate fi de un mare ajutor profesorului în predarea multor discipline. „Desigur, ne spune dl. Jansen, din conducerea Secției de învățămînt AICS, directorul Institutului **Fondation des Films de Science** (Olanda) — filmul didactic nu poate înlocui profesorul, dar îl completează în demonstrarea anumitor elemente greu de reconstituit altfel“.

În primul rînd, un asemenea film trebuie să fie scurt (durînd circa 20 de minute) și foarte clar. În acest timp limitat nu trebuie înghesuite prea multe informații iar comentariul să fie precis și rezervat.

„Un excelent model al genului — ne-a spus dl. Jansen, — este filmul românesc **Plasticitatea globulelor roșii** (premiat la festival). Dar filmele didactice pot cuprinde o arie foarte largă: **Angrenajele circare** (R.Q.Mc. Naughton — Anglia), e un tipic film tehnic. Cunoscuta realizare a lui Jean Valérien (Franța) **Din masivul Pelvoux la Mont Viso** e un excelent film geologic, iar **Săpăturile de la Venta** (S.U.A.) un interesant și instructiv film arheologic.

S-ar părea că cinematograful a izbutit să devină un prețios auxiliar în studiul și predarea disciplinelor descriptive, concrete, și că rolul lui se limitează aci. Nu e însă de loc așa. Savanții-cinești au început, cu rezultate interesante, să folosească acest nou și revoluționar instrument și în transmiterea unor cunoștințe abstracte. Au fost premiate filme ca **Betatron** (Werner Sendel, R.D.G.) o ingenioasă și sistematică expunere a mișcării electronilor în cîmp magnetic constant, sau chiar un film din domeniul matematicii superioare — **Geometria descriptivă** (E. Vladikina, A. Bilibenko — U.R.S.S.).

Un gen special de documentar

Una din acțiunile prețioase ale A.I.C.S.-ului, care se va realiza în colaborare cu UNESCO este realizarea unor filme didactice destinate celor care manifestă înclinații deosebite pentru o anumită disciplină științifică și se pregătesc să devină matematicieni, fizicieni, chimiști ș.a. Asemenea filme, foarte dificil de realizat, vor solicita o strînsă

colaborare între savanți și cinești din toate țările. Iată-ne deci în fața unui nou aspect: filmul e un real impuls în cooperarea internațională. Și nu numai filmul strict științific sau didactic. A. Zguridi, autorul splendidului film de știință popularizată **Insulele fermecate**, care ne poartă prin cele mai pitorești colțuri ale globului în urmărirea și prezentarea animalelor rare, pe cale de dispariție — „capitole vii din memoria planetei“ — a subliniat sprijinul pe care l-a primit din partea centrului științific UNESCO și al instituțiilor științifice din țările în care a filmat.

Am ajuns deci la cel de al treilea tip de film — filmul propriu-zis de popularizare științifică, a cărei producție este din ce în ce mai solicitată și mai bogată. Acest gen special de documentar își propune îmbogățirea cunoștințelor și, în același timp, captivarea, încintarea spectatorului, difuzarea adevărului științific într-o formă atractivă. Atunci cînd cercetătorul este dublat de un artist, avem fericire de a viziona opere cu adevărat pasionante. Termenul nu e deloc impropriu. Nu se poate să nu amintim de filme premiate la acest festival și care-ți produc o emoție artistică și intelectuală de neuitat, ca **Metamorfoza lepidopterelor** (Italia), o minunată incursiune în lumea fluturilor, **Biologia păianjenilor** (Anglia) sau extraordinarul **Uvertură** (Ungaria) care urmărește apariția vieții într-un ou și emoționanta izbîndă a puului care sparge găoacea.

MARIA ALDEA

70 de ani de apariție a „Gazetei matematice“

(Urmare din pag. 1-a)

calității rezultatelor în toate domeniile de activitate.

Aportul adus de „Gazeta matematică“ în această direcție poate fi apreciat printr-o serie de parametri. Vom nota cîtiva dintre ei. Dacă tirajul unui număr al vechii „Gazete matematice“ se cifra la aproximativ 1000 de exemplare, tirajul unui număr al „Gazetei matematice“ seria B ajunge în anul 1959 la 16 000 exemplare, iar în 1964 la 33 000 exemplare. Numai în ultimii 16 ani, „Gazeta matematică“ seria B a publicat pentru elevii liceelor peste 7 100 probleme, iar pentru cei ai școlilor generale peste 2 400. În fiecare lună mii de elevi ai școlilor de pe întreg cuprinsul țării trimit la redacția gazetei rezolvările pe care ei le-au dat acestor probleme.

școală și, din această cauză, nu-i asigură sprijinul necesar. La rîndul lor, unele cadre didactice de specialitate manifestă un interes scăzut față de obligațiile ce le revin, motiv pentru care într-o serie de școli, îndeosebi în școlile generale, nu se respectă indicațiile programei de educație fizică și îndeplinirea normelor de control, nu se pune suficient accent pe formarea deprinderilor motrice în raport cu particularitățile de vîrstă ale elevilor, se întocmesc planuri de lecții superficiale, se țin lecții stereotipe, care nu-i atrag pe elevi. Lasă de dorit, în unele locuri, și îndrumarea și controlul educației fizice și a activităților sportive din școli. Asemenea lipsuri sînt caracteristice, de pildă, regiunilor Oltenia, Galați, București, Maramureș, Bacău, ș.a. S-au constatat deficiențe și în cuprinderea, organizarea și desfășurarea campionatelor republicane școlare și a campionatelor asociațiilor sportive școlare. Astfel de competiții se organizează în puține școli, iar numărul echipelor și al sportivilor care participă la etapele superioare este necorespunzător unor întreceri de asemenea proporții.

Asigurarea unui cît mai bogat program competițional al elevilor trebuie să se afie în centrul preocupărilor secțiilor de învățămînt, ale organelor U.C.F.S., ale directorilor de școli și ale profesorilor de educație fizică. În același timp, trebuie să crească grija pentru îmbunătățirea rezultatelor tehnice obținute în competițiile școlare, astfel încît un număr cît mai mare de echipe să se califice pentru turneele finale.

Mai multă atenție se impune și în ceea ce privește atletismul și gimnastica în școli, îndeosebi în regiuni ca Ploiești, Dobrogea, Iași, Mureș-Autonomă Maghiară București. Suceava, cu atât mai mult cu cît în unele din aceste regiuni funcționează și școli sportive de elevi și licee cu program special de educație fizică, încadrate cu profesori și antrenori cu experiență.

Pentru viitor se impune cu necesitate o mai strînsă colaborare între profesorii de educație fizică și medicii școlilor, precum și sarcina întăririi muncii de lămurire în rîndurile părinților privind importanța educației fizice pentru sănătatea copiilor.

Organele de învățămînt și U.C.F.S., directorii școlilor, cadrele didactice de specialitate sînt chemate să folosească toate posibilitățile pentru îmbunătățirea lecțiilor de educație fizică și a activității sportive, pentru întărirea bazei materiale a acestora. În acest scop este necesar să fie sporită eficiența cercurilor pedagogice ale profesorilor de specialitate, să se ridice nivelul muncii comisiilor metodice, acestea avînd datoria să contribuie nemijlocit la elucidarea problemelor legate de continuarea îmbunătățirea educației fizice.

Aplicarea în practică a instrucțiunilor comune ale Ministerului Învățămîntului și U.C.F.S. este

menită să ducă la cuprinderea unor mase tot mai largi de elevi într-o activitate sportivă organizată, la îmbunătățirea continuă a acestei activități. Pentru ca școala să devină cu adevărat o bază a sportului de performanță, o atenție deosebită trebuie acordată dezvoltării atletismului, gimnasticii și celorlalte ramuri sportive pentru care există condiții de practicare. Pe această linie este necesar ca fiecare școală și fiecare profesor de educație fizică să-și stabilească ca obiective principale dezvoltarea unor ramuri de sport, îngrijindu-se de asigurarea condițiilor materiale necesare, ca și de realizarea unei instruirii de nivel ridicat. Lucrînd în strînsă colaborare, organele de învățămînt și organele U.C.F.S. vor trebui să depună un efort susținut pentru a crea un climat cît mai favorabil desfășurării activităților de educație fizică și sport în toate școlile, pentru ca directorii de școli și toate cadrele didactice să înțeleagă însemnătatea acestei discipline de învățămînt și s-o trateze în mod corespunzător. Folosindu-se sprijinul organizațiilor U.T.C. și al comitetelor de părinți, să se inițieze acțiuni de îmbunătățire a condițiilor materiale pentru practicarea educației fizice, amenajîndu-se baze sportive simple în curțile tuturor școlilor și acordîndu-se toată grija întreținerii bazelor sportive existente.

Lucrul cel mai important în prezent îl constituie aplicarea în practică, cu consecvență, a tuturor celor prevăzute în instrucțiunile comune elaborate de Ministerul Învățămîntului și U.C.F.S. Acestea trebuie temeinic cunoscute de directorii tuturor școlilor, de toate cadrele didactice, care pot să-și dea contribuția la îmbunătățirea educației fizice în rîndul elevilor. Pe această linie este foarte necesar ca organele U.C.F.S. să-și îmbunătățească substanțial colaborarea cu secțiunile de învățămînt.

Organele U.C.F.S. au datoria să ajute mai mult asociațiile sportive școlare în organizarea activităților care se desfășoară cu elevii în afara clasei. Este bine să se organizeze cu regularitate campionate ale asociațiilor pe clase și ani de învățămînt, să se asigure participarea elevilor la etapele de masă ale campionatelor școlare, ca și la alte activități atractive-recreative. Toate aceste activități trebuie organizate în așa fel încît să nu-i supraincarce pe elevi, încît pregătirea școlară a elevilor să se îmbine în mod armonios cu activități de recreare și întărire a sănătății prin practicarea exercițiilor fizice.

Acestea sînt cîteva din obiectivele principale care vor trebui urmărite pentru a se realiza o substanțială îmbunătățire în procesul învățămîntului de educație fizică și în activitatea sportivă din școli. Printr-o muncă unită, continuă și stăruitoare a tuturor factorilor chemați să realizeze aceste obiective, educația fizică și sportul școlar vor putea să răspundă cu eficiență cerințelor și condițiilor ce le sînt create în țara noastră.

societății, consfătuiri și cursuri de vară pentru cadrele didactice conferințe etc.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a înscris, printre sarcinile de bază ale planului economic pe anii 1966—1970, și dezvoltarea învățămîntului pentru formarea și perfecționarea cadrelor de specialități, ridicarea nivelului de pregătire profesională a muncitorilor și cadrelor tehnice. „Gazeta matematică“ se asociază cu entuziasm la efortul desfășurat de școală în vederea îndeplinirii acestei sarcini. În acest scop ea își va îmbunătăți mereu conținutul, metodele de lucru, astfel încît să contribuie la opera de formare a cadrelor medii ale economiei naționale prin liceele industriale, agricole, economice, pedagogice, continuîndu-și în același timp cu eficiență sporită activitatea destinată elevilor din școlile generale și licee, cadrelor didactice.

Adunarea activului sindical din Capitală

În ziua de 8 octombrie, a avut loc în sala Teatrului Consiliului Central al Sindicatelor o adunare a activului sindical din Capitală consacrată sărbătoririi a douăzeci de ani de la constituirea Federației Sindicale Mondiale. Au participat tovarășii: **Ion Cotoș, Gheorghe Petrescu și Ion Preoteasa**, secretari ai Consiliului Central al Sindicatelor, activiști ai C.C.S., ai Consiliului Local și consilierii raionale ale sindicatelor din București, precum și ai comitetelor sindicatelor din întreprinderile și instituțiile din Capitală.

Adunarea a fost deschisă de tovarășul **Gheorghe Bors**, membru al Prezidiului C.C.S., președintele Consiliului Local al Sindicatelor București.

Despre a XX-a aniversare a Federației Sindicale Mondiale a vorbit tovarășul **Ion Cotoș**, secretar al Consiliului Central al Sindicatelor.

La 8 octombrie — a spus vorbitorul — se împlinesc două decenii de când a luat sfârșit la Paris Congresul de constituire a Federației Sindicale Mondiale. Crearea F.S.M. a fost o expresie vie a năzuințelor celor ce muncesc din toate țările spre realizarea unității sindicale internaționale și a constituit o confirmare a faptului că interesele fundamentale ale oamenilor muncii din întreaga lume sînt aceleași, că unitatea de acțiune internațională a sindicatelor este posibilă pe baza obiectivelor comune de luptă.

Vorbitorul s-a referit apoi la unele acțiuni organizate de Federația Sindicală Mondială în perioada ce a trecut de la crearea ei și contribuția adusă, pe baza Programului de acțiune adoptat de al V-lea Congres Sindical Mondial, la sprijinirea luptei oamenilor muncii din Europa, Asia, Africa și America Latină, pentru revendicări economice și sociale, drepturi sindicale și libertăți democratice, eliberare națională, împotriva imperialismului, pentru apărarea păcii.

Fiind afiliate la Federația Sindicală Mondială, încă de la crearea ei — a continuat vorbitorul — sindicatele din Republica Socialistă România

participă, în spiritul internaționalismului și al solidarității muncitorești, la întreaga activitate a F.S.M. și Uniunilor Internaționale ale Sindicatelor, sprijină lupta unită a celor ce muncesc și a sindicatelor pentru interesele lor vitale.

Ținînd seama în întreaga lor activitate că ceea ce unește clasa muncitoare, oamenii muncii, este infinit mai puternic decît unele deosebiri de păreri, sindicatele noastre au militat și vor milita și în viitor pentru dezvoltarea experienței pozitive acumulate în acești 20 de ani și înlăturarea unor neajunsuri ce au apărut în ultimii ani în activitatea F.S.M., care au dăunat unității și au redus eficacitatea acțiunilor sale, pentru întărirea unității mișcării sindicale internaționale pe baza unor obiective comune, pentru făurirea unui puternic front antimonopolist, antiimperialist.

Subliniind că principala contribuție pe care clasa muncitoare din Republica Socialistă România o aduce la întărirea continuă a forțelor clasei muncitoare, a tuturor celor ce muncesc din întreaga lume pentru progres social și pace o constituie munca entuziastă pentru construirea orînduirii noi, socialiste, în țara noastră, vorbitorul a arătat pe scurt succesele mai importante obținute de poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, aportul sindicatelor la dezvoltarea economiei naționale, precum și perspectivele ce se deschid în fața țării noastre în lumina hotărîrilor adoptate de al IX-lea Congres al partidului.

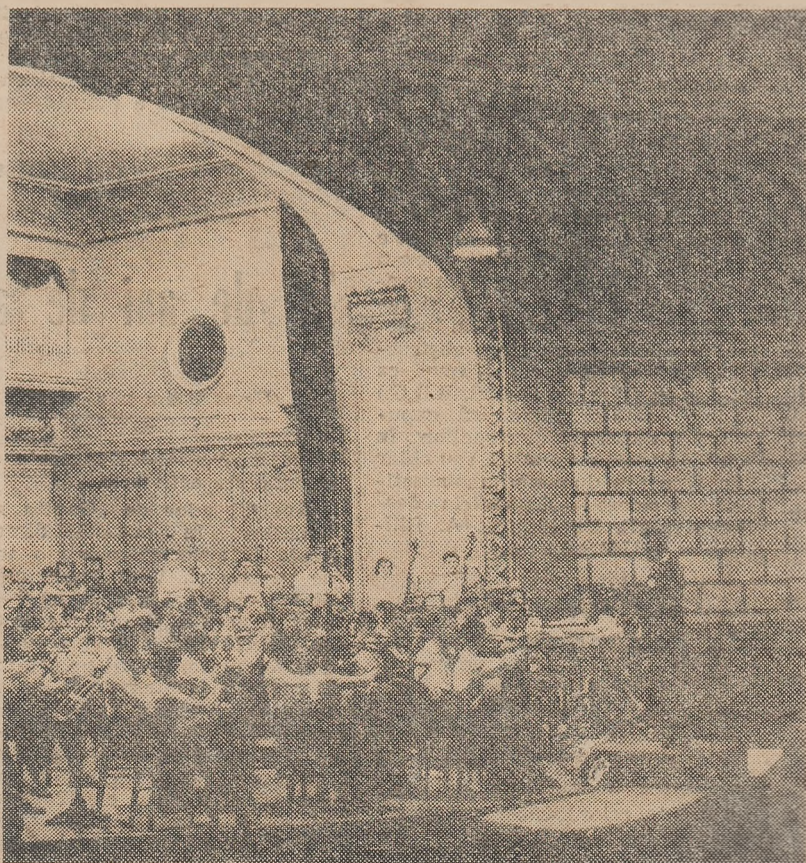
În spiritul solidarității muncitorești, sindicatele din țara noastră întrețin în momentul de față relații de colaborare cu sindicate din peste 90 de țări. Ele vor dezvolta și pe viitor relațiile de prietenie cu sindicatele din țările socialiste frățești, cu toate sindicatele afiliate la F.S.M., cu sindicatele de alte afilieri și neafiliate din toate țările, în scopul de a contribui la întărirea unității de acțiune a oamenilor muncii de pretutindeni în lupta pentru o viață mai bună, pace și progres social.

Sprijinind pe deplin politica externă a Republicii Socialiste România, care exprimă aspirația profundă a poporului român spre pace și prietenie cu toate popoarele lumii, a arătat vorbitorul, sindicatele noastre se pronunță cu toată hotărîrea împotriva politicii agresive a imperialismului, pentru respectarea dreptului sfinț al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele în conformitate cu propria sa voință. Ele condamnă cu cea mai mare hotărîre agresiunea S.U.A. în Vietnam, își exprimă încă o dată solidaritatea deplină cu lupta dreaptă a poporului vietnamez, pentru libertate și independență și cer să înceteze intervenția americană în Vietnam, să fie retrase toate trupele străine din această țară, iar poporul vietnamez să fie lăsat să-și hotărască singur soarta sa.

Clasa muncitoare, sindicatele din țara noastră, credincioase principiului internaționalismului proletar, asigură masele muncitoare din toate țările de solidaritatea lor deplină cu lupta dreaptă ce o desfășoară pentru cucerirea și apărarea intereselor lor vitale.

Vă rog să-mi permiteți — a spus în încheiere vorbitorul — ca în numele oamenilor muncii organizați în sindicate din Republica Socialistă România, să transmit cu prilejul împlinirii a 20 de ani de activitate, un cald și tovarășesc salut Federației Sindicale Mondiale, organizațiilor sale afiliate și să urez celor ce muncesc din întreaga lume noi succese în activitatea ce o desfășoară pentru refacerea unității mișcării sindicale mondiale, pentru dezvoltarea și întărirea unității de acțiune a oamenilor muncii de pretutindeni în lupta pentru cucerirea și apărarea intereselor vitale de clasă împotriva exploatării și asupririi, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și progres social.

În încheierea adunării, a avut loc un spectacol prezentat de formații de amatori ale sindicatelor din Capitală.

Orchestra școlii de muzică nr. 1 din București la un concert prezentat în sala Ateneului.

meridiane
meridiane

R. P. ALBANIA

În Albania, planul de învățămînt al școlii de opt ani, recent introdus, urmărește dezvoltarea multilaterală a copilului din punct de vedere intelectual, fizic și estetic. Ponderea cea mai mare (40,5 la sută din toate materiile predate) revine disciplinelor umaniste, urmate de științele naturii și matematică (34,5 la sută), de activitățile practice și sociale (13,3 la sută), de cultura fizică (6,2 la sută) și educația estetică (5,5 la sută). Programa acestor ultime discipline este completată prin activitatea din afara clasei.

SUEDIA

În Suedia „școala de bază” cu durata de nouă ani va fi generalizată în anul 1972. Această școală, menită să înlocuiască vechea școală primară, precum și cursul inferior al liceului, este organizată pe trei cicluri: ciclul elementar (clasele I—III), ciclul intermediar (clasele IV—VI) și ciclul superior (clasele VII—IX). În primele două cicluri nu se face nici o diferențiere după materiile de învățămînt. În clasa a VI-a, însă, elevii, cu asentimentul părinților, pot alege între anumite „materii complementare”. Totuși, adevărata diferențiere a școlii generale nu intervine decît în clasa a IX-a.

Liceul, încă netransformat în concordanță cu reforma învățămîntului elementar, este

organizat pe trei tipuri diferite: de cultură generală, tehnic și comercial.

În 1960 a fost numită o comisie specială pentru reforma învățămîntului secundar, care în momentul de față și-a definitivat propunerile într-un proiect de reformă. În conformitate cu acest proiect, scopul viitorului liceu va fi orientarea elevilor către cerințele societății moderne. Durata învățămîntului secundar va fi de patru ani. Diferențierea studiilor se va realiza relativ târziu, cu ajutorul a cinci secții: clasică, sociologică, de științe ale naturii și matematică, economică și tehnică.

Orarul va fi redus cu circa 10 la sută față de orarul actualului liceu, în scopul încurajării studiului individual al elevilor și al mării timpului lor de odihnă și distracție.

Noul proiect se ocupă și de metodele de predare. Astfel, în vederea dobîndirii de către elevi nu numai a unui volum oarecare de cunoștințe ci a unor metode de lucru, se prevede: a) introducerea, pe lângă temele pentru acasă de la zi la zi, a unor teme generale, realizabile într-o perioadă mai mare de timp; b) încredințarea unei părți din materia de învățămînt studiului exclusiv individual al elevilor; c) scutirea elevilor excepționali de frecventarea obligatorie și continuă a cursurilor.

Proiectul a sfîrșit vîi discuții. Se critică îndeosebi faptul că s-a micșorat ponderea acordată culturii clasice, că s-a renunțat la studierea unor cunoștințe și mai ales că s-au introdus unele metode de predare prea îndrăznețe, considerate incompatibile cu vîrsta elevilor de liceu.

Un concert reușit

Stagiunea de concerte de muzică de cameră a Filarmonei de Stat „George Enescu” s-a inaugurat anul acesta în sala Ateneului printr-o inedită colaborare între soliștii instituției și orchestra de cameră a unor tineri instrumentiști de la școlile de muzică din Bucu-

rești, sub bagheta lui Constantin Petrovici, într-un reușit medalion muzical consacrat preclasicului italian Giovanni Battista Pergolesi. Două lucrări fundamentale ale repertoriului universal din veacul al XVIII-lea — opera comică „La serva padrona” și oratoriul „Stabat Mater” — au oferit prilejuri multiple de desfășurare artistică, datorită nivelului de interpretare.

Lăudabilă ni s-a părut munca tinerilor instrumentiști care au pus bazele unei orchestre de cameră și în scurtă vreme au reușit să stăpînească dificilele partituri ale lui Pergolesi, nu atît din punct de vedere tehnic, cît mai ales în privința stilului. Dirijorul primei scene lirice, Constantin Petrovici, a acumulat la catedra Școlii de muzică nr. 1 din București o prețioasă experiență prin îndelungata sa activitate didactică și, apelînd la elementele talentate pe care le-a format de-a lungul anilor, a reușit să închege o formație ce cină cu precizie, curat, cu elan. Desigur că lipsesc deocamdată suplețea și puritatea de sonoritate, dar acestea se vor obține pe parcursul activității. Felul în care tinerii au servit replica Emiliei Petrescu, Marthei Kessler și lui Marius Rinzler ne-a întărit convingerea că ne aflăm în fața unor muzicieni de viitor capabili să abordeze cu succes un repertoriu larg al creației preclasice și clasice încă destul de puțin cunoscut. Sugerăm repetarea medalionului Pergolesi în câteva din marile școli din Capitală.

VIOREL COSMA

Congresul Sindical Mondial

La 9 octombrie, în sala Seimului R. P. Polone, au început lucrările celui de-al VI-lea Congres Sindical Mondial. Au participat aproximativ 600 de delegați, reprezentanți ai organizațiilor sindicale din 98 de țări.

Înainte de începerea lucrărilor au fost alese prezidiul, alcătuit din 32 de membri, și secretariatul Congresului. În prezidiu a fost ales și tovarășul Constantin Drăgan, președintele Consiliului Central al Sindicatelor, conducătorul delegației sindicatelor din Republica Socialistă România.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Renato Bitossi, președintele Federației Sindicale Mondiale. În continuare a

fost adoptată ordinea de zi, care cuprinde probleme importante ale mișcării sindicale mondiale și ale consolidării unității acesteia.

Congresul a fost salutat de către Edward Ochab, președintele Consiliului de Stat al R. P. Polone.

A luat apoi cuvîntul Louis Saillant, secretar general al F.S.M., care a prezentat raportul cu privire la examinarea aplicării programului de acțiune sindicală și a inițiativelor de acțiune unitare ale F.S.M., evoluția și dezvoltarea actuală a F.S.M., noile posibilități pentru unitate, solidaritate și relații sindicale internaționale.

Lucrările Congresului continuă.